

2 Koridii

Pauruusoono aa nnaagiai yanaa aavaa Koridii varuuyani reeravai

Pauruuso kava nnaagiai yanaa aavaa Koridii varuu gioonna kiaapuuyani reeravai. Aa yanaa aavaa Pauruuso roo suaivaki ivo tooduu gioonna kiaapu vaa ausa hanigiooya Koridii varuuyaki kaayau mmuaararoovo vairavai. Gioonna kiaapu vaa ausa hanigiooyakidiri vooyaano Pauruusaara ooqoo tiravai. Innara ooqoo tuduata Pauruuso pinaama iyara mmuduuya ruoo iyaata mmuaa ausa tinnivai varaanaraivaara yaata utiravai. Nnaagiai iya mmuaa ausa tinnivai varooduu rikioo inna ausaivo kaayauma yoketairavai.

1 ¹Na Pauruusoono aa yanaa aavaa ngiini fafaarakiaunoo. Anutuuqoono ari yaata utiivaugiataama ni mmataama kiaikiai na Yisuu Kirisiinna kuaivaa varee nuaira aposoroo vaidivai variaunoo. Ti seena vaidi Timotiiva ni tasipama varikiai na aa kua aavaa ngiini fafaarakiaunoo. Ngia vaa ausa hanigieera gioonna kiaapu Koridii variaiyaniaatama Anutuuqaa gioonna kiaapu Akaiya mmata mmuakiaavau variaiyaniaatama na aa yanaa aavaa fafaarakiaunoo.

²Ti Napoova Anutuuqoota ti Udaanga Yisuu Kirisiivaatama kati ngiiyara yoketaama yaata utida ngiari ausa nuufaivaitana ngii mida nnaasu variateeraivaara ta yaata utuaunnaanoo.

Pauruuso Anutuuqaata kua yoketaivaa tiravai

³Ti Udaanga Yisuu Kirisiinna Koonna Anutuuqaara ta kua yoketaivaa kiaunnaanoo. Ivo ti Napoova tiyara boo tioo ti tasipama varioo tirooma varira ausa nuufaivaa vareera aataruuvaa mmiraivovee. ⁴Mmuaararai aataru ari vookara ari vookaraiyauvo tiiki vaikio ivo ti tasipama yoketaama varioo tirooma varira ausa nuufaivaa vareera aataruuvaa ti mmivai. Ivo itaama ti tasipama varioo tiyara boo tiineema ti seena

gioonna kiaapuuyaki mmuaararaivo vainai rikiada ta iya tasipama yoketaama varida tirooma varira ausa nuufaivaa vareera aataruuvaa iya vitaakiateeraivaara Anutuuqo itaama ti tasipama yoketaama varioo tirooma varira ausa nuufaivaa vareera aataruuvaa ti mmivai. ⁵Yisuu Kirisiiva mmamma nniitaroovaa varoovaa roosiima teetaata mmamma nniitareeraivaa varaunnavai. Mmuaikaraama Yisuu Kirisiiva tiiki variivaara ivo tirooma varira ausa nuufaivaa vareera aataruuvaa ti mmiivo fai vooyasiaatama kuanaravai. ⁶Mo fai ta ngiiyara mmooriivaa varada mmamma nniitaraivaa varaaraivo fai hama ta kuminayaa varaaravai. Anutuuqo ngii tasipama varioo tirooma varira ausa nuufaivaa vareera aataruuvaa ngii mmioo ngii vitoo yoketaivau ngii yapaanaraivaara fai ta mmamma nniitaraivaa varaaravai. Mo fai Anutuuqo ti tasipama varioo tirooma varira ausa nuufaivaa vareera aataruuvaa ti mminaraivo fai hama kuminayaa vainaravai. Ta mmamma nniitaraivaa varadaata yaagueeqama variaunnaneema ngieetama mmamma nniitaraivaa varada yaagueeqama varikiai ta ngii tasipama varida boo tira kuaivaa ngiita kua kiaaraivaara Anutuuqo ti tasipama varioo tirooma varira ausa nuufaivaa vareera aataruuvaa ti mminaraivo hama kuminayaa vainaravai. ⁷Ta ngiiyara mmannammanna faannaida varida kiaunnanoo: Fai iya yaagueeqama variaaravee, kiaa kiada hama pikieeraida mmannammanna ivaara nnaasu yaata utu kiada variaunnanoo. Vaa ta rikiaunnnavai. Ta mmamma nniitaraivaa varaunnaneema ngieetama varaivaara Anutuuqo ti tasipama varioo tirooma varira ausa nuufaivaa vareera aataruuvaa ti mmiivaa ngieetama varaaravai.

⁸Ti seenayaso, ta Asiaa mmataivau variaanna suaivaki ta mmuaararoodua varaannaivaara ta ngii giaa ngii mikiai rikiaatee. Kaayau mmuaararoo pinaa ari vookarauvo tiiki vauduu hama yopeema ta ivaa yaataraaraivaara ta yaata utida ta tete variaanna suaiyauvo taikaanaravaivee kiaa kiada variravai. ⁹Ta yaata utida rikiaannaduu Anutuuqo tuuvaugiataama tete variaanna suaiyauvo kutaa taikaivaivee kiaa kiada pinaama ti mmuaararooduu variravai. Hama ta titi yaagueeqaivaura mmoori vareerama kiada Anutuuqo tinai vaidi putuaiya diitaaraivaa yaagueeqaivaura ta mmoori varaaraivaara ta itaama variravai. ¹⁰Ta putuaara iikiaannaivakidiri Anutuuqo ti vitoo yoketaivau ti yapeeravai. Fai yapooma ivo ti vitoo yoketaivau ti yapaanaravai. Vaa ta ivaara yaagueeqama kiaunnanoo: Fai ivo kava ti vitaanaravaivee, kiaa kiada faannaida variaunnanoo. ¹¹Ngieetama tiyara yaaku varada ti tasipama iikio fai itaama vai aataruuvo vainaravai. Fai kaayau gioonna kiaapuuya tiyara yaaku varaaraivaa Anutuuqo rikioo irisaivaa tiyara yoketaivau fai ta yoketaama varida mmoori varaaravai. Kaayau gioonna kiaapuuya tiyara kua yoketaivaa Anutuuqaa kiaa mmiateeraivaara ngieetama tiyara yaaku varada variatee.

Pauruuso Koridiiyasi kuanaree kiaa rikioo pikieeravai

¹²Aa na tinara kua aavaa inna titiiyara mannaka tinara kuavai. Aa mmata aavau ta varida iikiaunna aataru mmooriiyauvaara ti yaata utiraivoono ausa yoketaivaa ti mmivai. Ta ngii tasipama varida hama ta mmatayaiya tinni vairaiyauvunudiri mmooriivaa iiravai. Ta Anutuuqo tiiyara yoketaama yaata utiraivaugiataama yaagueeqaivaa varada ti ausa mmuduuyaiyauvo ngiiiyara yoketauduu Anutuuqo ti kiaa ti mmuuvaugiataama ta safuuma ngiiiyara mmooriivaa iiravai. Ivaara ta titiiyara mannaka kiaunnanoo. ¹³⁻¹⁴Ta ngiini yanaiyauvunu fafaarakiaanna kuaiyauvaki ngia kooyaa yaarida arinaima rikioo kuaiyauvaa nnaasu ta fafaairavai. Ta varida iikiaunna aataru mmooriiyauvaara ngia makee kiisama nnaasu teeda rikiaivaa ngia eeyaavai arinaima teeda rikiaa taika kiateeraivaara na faannaina variaunoo. Fai ngia itaikio ti Udaanga Yisuu Kirisiiva ti yaparainara suaivaki ta ngiiiyara mannaka kiaaraivaa roosiima ngia mmuaakaraama aikiooma tiiyara mannaka kiaaravai.

¹⁵Ngia itaa kua kiaaraivaara vaa na rikiauvai. Ivaara na taaraneetu ngiisi vinai ngia taaraneetu yoketaama variateeraivaara na ngiisi kuanara suaivaitana mmatairavai. ¹⁶Na ngiee ngii tee ngii pikiee numa Maketoniaa mmataivau nuaina variee mo kava vara ranee ngiisi viee kava ngii teenai ngia ni tuqinnada ni titakiai na Yutayaa mmataivau kuanaraivaara na tauraa mmatairavai. ¹⁷Na itaa kua kiaa kuanaree kiaa rikiee pikiee hama kuaivaara na aruoo kiaa aduoo kiaa tira vaidivai variaunnee? Ai hameetavee. Na kuanara nninara aataruuvaa mmataama kiee mo pikiee hara kiee variauvaara mmatayaa diaa vaidi kumimakaivaa roosiima na mmuai suaivau ee-oo na kuanaravaivee kiaa kiee hama na kuanaravee kiaunnee? Ai hameetavee. ¹⁸Anutuuqo tira kuaivaa kua kutaavai nnaasu tiivai. Ivaa roosiima ta kua mmayaayaivaa ngii giaa ngii miaunna kuaivaa hama ta ee-oo tida hamavee kiaa kiada ngii giaa ngii miaunnavaivee. ¹⁹Anutuuqaa Mmaapuuvaa Yisuu Kirisiinnara ta Siraaso Timotiiivama innara ngii giaa ngii miaannaivo hama ivo taara yaata utuoo ee-oo tioo hamavee tira vaidivai variravai. Ivo ee-oo tioo na iinaravaivee tira vaidivai nnaasu variravai. Anna makee ivo homo itaavai nnaasu varivai. ²⁰Nnaaru Anutuuqo kua kiaa teerama kioo kuaivaa kaanaivo innaki vairavai. Ivaaraida ta innara kutaa tuanaavaivee kiaa kiada variaunnanoo. Ta itaa kua kiaunnaivaara Anutuuqaa nnutuuvo ngiau aapu vainoo. ²¹Yisuu Kirisiiva ngiikiaata tiikiaatama variivaara Anutuuqo ariinoo yaagueeqama tiiyara mmooriivaa iikiai ta yaagueeqama variaunnanoo. Ivoono ariini ti mmataama kioo ²²ta yoketaama variateeraivaara ti aakiaiyauvaki ari Mmannaivaava yapa kiaikio varivai. Variivaara gionna kiaapuuya teeda

kiaanoo: Inna Anutuuqaaniyavee, kiaavai. Ivo tiini teerama kiaikio vai aataruuyauvaa fai yapooma ta varaaraivaara ivo ari Mmannasaivaa ti mmivaivee. Ivo itaama tiyara iivaara ta hama taara yaata utida variaunnao.

²³Na Anutuuqaa avuuvaudiri kua kutaavai ngii giaa ngii miee ataa kua tinaravee. Ngia Koridii variaya na viee ngia koonnama variaivaara ngii tino rikioo ngii ausaiyauvo mmuaarareevo kua na hama viravai. ²⁴Ngia Anutuuqaa kutaavaivee kua kiada yaagueeqama variaavai. Ivaara ta kava ngii tikiai ngia ti kuaiyauvaa rikiada iikiateeraivaara hama ta mmoori varaunnavai. Ngia yoketaama sirigaida variateeraivaara ta ngii tasipama mmoori varaunnavai.

2 ¹Sa ngii ausaiyauvo kava mmuaararakiaiveeraivaara na ngiisi kava kuanaree kua kiee iima rikiee pikieeravai. Neneeno itaama yaata utuee pikieeravai. ²Mo fai na ngiisi viee kua yaagueeqama ngii tinai ngia ausa mmuaarareera tasipama varikiai fai gioono ni tasipama varioo yamaa kua tinai na sirigaina varinaranee? Fai ngia mmuakiaaya ausa mmuaararada variaaraya nnaasu ni tasipama variaaravai. ³Ivaara na tauraa yanaivaa nnaasu fafaara kiaaduu ngiisi viravai. Na ngiisi vinai ngia ni tasipama sirigaida variataama vaikiainnaata ngia ausa mmuaararavaa ni miaarainnoo kua na tauraa yanaivaa nnaasu fafaara kiaaduu ngiisi viravai. Vaa na arinaima rikiauvai. Na sirigaina varinai fai ngieeta mmuakiaaya sirigaida variaaravai. ⁴Na ngiini yanaivaa fafaara raa suaivaki ni ausaivo kaayauma mmuaararoduu na pinaama ratee variee ngiiyara yaata utuee yanaivaa reeravai. Hama na ngii ausaiyauvo mmuaararakiaiveeraivaara yanaivaa ngiini reeravai. Na mmuakiaaya ngiiyara pinaama mmuduuya ruauvaa ngia arinaima teeda rikiaateeraivaara na yanaivaa ngiini reeravai.

Maisa aataru iivaara inna aikiooavee kiatee

⁵Vaidi voovono ngii nuuna aakiaivaki maisa aataruuvaa iinno ausa mmuaararavaa ngiita niitama ti mmiinnee? Vara hama ti mmiinnee? Vaa kutaa itaama iivo hama ausa mmuaararavaa ni mivai. Mmuakiaaya ngii mivai. Na tinara: Mmuakiaaya ngii mivaivee, tino rikioo ivo pinaama mmamma maisaivoora na kava yaata utuee kiaunoo: Ivo ngiikidiri vooya nnaasu ausa mmuaararavaa mmiivaivee, kiauvai. ⁶Ivo itaama uuvaara ngia nuunaida kua yeena rau kiada irisaivaa inna mmuuvaa ngia mmuakiaa vooya ee-oo kiaivo inna aikioovai. ⁷Anna makee sa ivaara yaata utiraida ngii ausa mmuduuyaiyauvaa inna mmida tirooma varira ausa nuufaivaa vareera aataruuvaa innaata vitaakiatee. Ivo pinaama ausa mmuaararavaa varoo yoketaa aataruuvaa eeyaara pikieevo kua innara yoketaida itaama iikiatee. ⁸Ivaaraina ngia innara mmuduuya ruaivaa kooyaa inna vitaakiateeraivaara na yaagueeqama ngii kiaunoo.

⁹Ngia iikiainaaree kiaa na tauraa yanaivaa ngiini reeravai. Ngia ni kuaivaa eeyaavai rikiada iikiaarannee? Vara hama iikiaarannee? Na ivaa taanaraivaara yanaivaa raa kiee ngiini kiaaduu viravai. ¹⁰Gioonna kiaapu voovoono maisa aataruuvaa iivaara ngia hama ivaara yaata utiraida ngii ausa mmuduuyaiyauvaa inna mmiaani rikiee neeta hama ivaara yaata utiraina ni ausa mmuduuyaivaa inna mmiauvai. Vara ii vaidi ivo maisa aataruuvaa niyara iiravainnee? Vara hama niyara iiravainnee? Hama na ivaara yaata utuauvai. Na kati ni ausa mmuduuyaivaa inna mmiauvai. Ngia yoketaama variateeraivaara na Yisuu Kirisiinna avuuvau itaama iikiauvasi. ¹¹Sataango ti yaatareevoora tiee na Yisuu Kirisiinna avuuvau itaama iikiauvasi. Ivo ti iinno taanaraivaara vaa ta teeda rikiaunnavai.

Pauruuso Titiinnara pinaama yaata utiravai

¹²Na vee yoosinna Toruaasaa gioonna kiaapuuya Yisuu Kirisiinna mmayaaya yoketaivaa kiaa mmiaa suaivaki na taaduu vaa Udaanga Anutuuqo na mmoori varaanara aataruuvaa mmuaanaa teerama kieeravai. ¹³Na ivaki vee buainana taaduu hama Titiiva ni too vauvaara na pinaama ivaara yaata utiravai. Yaata utuaivaara ivaki varuuyara na kua yoketaivaa kiaa kiee ivaki pikiee mmata Maketoniaa ivakira viravai.

Yisuu Kirisiiva yaatara kioovaara teeta yaataraaravaivee

¹⁴Ta Anutuuqaara kua yoketaivaa kiaunnaano. Vaidiia rapiraivaa yaatara kiada nnida kua aayanna tiraivaa roosiima Yisuu Kirisiiva vaa yaatara kioovoono tiiki variivaara teeta yaataraunnano Anutuuqo mmuakiaa suai ti vitoo kua aayanna tasipama nniivai. Suuda yoketaivo ngieera kuaikiai rikiaaneema Anutuuqo tikiai ta Yisuu Kirisiinna mmayaayaivaa varada mmuakiaa yoosinnaiyauvaki variaya kiaa mmiaa rada nookiaunnani rikiaavai. ¹⁵Yisuu Kirisiiva tiiki variivaara suuda yoketaivo viraivaa roosiima Anutuuqo ti taikiai ta variaunnano. Anutuuqo gioonna kiaapuuya vitoo yoketaivau yapaanaraiyaata ikia aakiaana kuaara iikiaiyaatama suuda yoketaivo viraivaa roosiima ta iya tasipama varida Yisuu Kirisiinna aataruuvaa iya vitaakiaunnano Anutuuqo taivai. ¹⁶Yisuu Kirisiinna aataruuvaara ikia aakiaana kuaara iikiaiyaano suudaivaa rikiaavo putiraiyakidiri vira suudaivaa roosiivo kuaikiai rikiada putuaara iikiaavai. Yoketaivau variaara iikiaiyaano rikiaavo yoketai suudaivo kuaikiai rikiada tupatupaa variaara iikiaavai. Mo deeyaano itaama aikiooma mmoori varaanannee? ¹⁷Mo teenoo hama ta vaidi vooya roosiima Anutuuqaa mmooriivaa iikiaunnavai. Iya ngiariyara yaata utida sikau varaaraivaara Anutuuqaa mmooriivaa varaavai. Anutuuqo ti titooavaara ta inna avuuvau titi ausaiyauvakidiri safuuma mmayaayaivaa tida Yisuu Kirisiinna mmoori vareera vaidiya varida mmooriivaa iikiaunnavai.

Anutuuqo karaasa kua yeena rau kioovaara tiravai

3 ¹Ta itaa kua kiaunnaivaa ngia rikiakiai ta kava titi mannaka kiaunnannee? Hameetavee. Gioonna kiaapu vooya ngiari mmooriivaaraata ngiari variraivaaraatama vaidi vooya tikiai iyara yanaivau fafaara roovaa varada ngii miaani yaarida teeda rikiaavai. Ta iya roosiima titi mmooriivaaraata titi variraivaaraatama yanaivaa ngii miaarannee? Vara ngieenoo ti mmooriivaaraata ti variraivaaraatama yanaivaa ti mmiaarannee? ²Hama itaa kiaara aataruuvo vainoo. Yanaivau vai kuaivo kooyaa nakaaraivaa variraivaa vitaineema ngia Koridii variaya ngiengieenoo ta yoketaama mmoori vareeraivaata ta yoketaama variraivaatama kooyaa gioonna kiaapuuya vitaakiaanoo. Ngia yanaivau yaarida rikieerayaama ngii aakiaiyauvaki kuaivo vaikiai ngia yoketaama variaani mmuakiaa gioonna kiaapuuya ivaa teeda arinaima ti variraivaa teeda rikiaavai. ³Ta ngiiyara mmooriivaa varaannaduu ngia Yisuu Kirisiinnasidiri fafaara raa yanaivaa roosiima kooyaa inna aataruuvaa gioonna kiaapuuya vitaakiaavai. Ii yanaa ivaa hama ivo sikau tayapoovaitanau Musiiva roovaitanau fafaara reeravai. Gioonna kiaapuuya aakiaiyauvaki fafaara reeravai. Hama ivo upisi nnooriivo varuu seeraivaadiri ivaa fafaara reeravai. Anutuuqo tupatupaa variraivoono ari Mmannasaivaa gioonna kiaapuuya aakiaiyauvaki yapaivaa gioonna kiaapuuya yanaivau teerayaama iya taavai.

⁴Yisuu Kirisiiva tiiki varikiai ta Anutuuqaara yaagueeqakiaunnaivaraa ii kua ivaa itaa kua kiaunnanoo. ⁵Hama mminnaa voovoono ti aakiaana vaivoono yaagueeqaivaa ti mmikiai ta ngiiyara vai mmooriivaa iikiaunnanoo. Yaagueeqaivo aikiooma ti aakiaana vaivo Anutuuqaasidiri tiivai. ⁶Ivooono ari yaagueeqaivaa ti mmikiai ta ivo yeena rau kioo kua karaasaivaa gioonna kiaapuuya kua mmiaunnanoo. Ivo karaasa yeena rau kioo kua aataruuvo hama tauraa Musiiva fafaara roo aataruuyauvaa roosiivai. Mmannasa Yoketaivaa aataruvai. Fai ta Musiiva fafaara roo aataruuyauvaa iidada fanniima kiada putida ikia aakiaana tupatupaa variaaravai. Mmannasa Yoketaivaa aataruuvaa fai iidada putida tupatupaa Anutuuqaa tasipama variaaravai.

⁷Anutuuqo ari mmaanna tuu kuaivaa Musiinna kua mmira suaivaki Musiiva sikau tayapoovaitanau fafaara rooduu Anutuuqaa mmeekia ari vookarauvo inna tasipama vairavai. Mmeekiaivo kiisa suaivaa taikaanara iinno rikioo homo Musiinna oori nnikiiivaki yaagueeqama toovaara Isarairaa gioonna kiaapuuya hama inna teeda nnaasu vairaida ngiari voopi teeda vairavai. Anutuuqaa mmaanna tuu kua aataruuyauvaa iidada fanniima kiada putida ikia aakiaana variaara aataruuvo itaama tuuduu rikioo pinna mmeekia yoketauvo tasipama tiiravai. ⁸Fai Mmannasa Yoketaivaa aataruuvo pinna yoketayoketaa ari

vookaraivo tasipama vaivo tauraa aataruuvaa yaataraanaravai. ⁹Nnaaru Anutuuoqo mmuu aataruuvaa irisai putida ikia aakiaana variaaraivo pinaa yoketaivaa tasipama tiiravai. Safu aataru tupatupaa Anutuuoqaa tasipama variraivo pinaa yoketaa tuanaa ari vookaraivai vaivai. ¹⁰Ta yaata utida kiaunnanoo: Anna makee yoketai aataruuvo pinaa ari vookaraama vaivo nnaaru mmeekia kaayau pinaama ruvuahaovo tuuvaa yaatara kiaikio vaa taikaivaivee, kiaunnnavai. ¹¹Nnaaru mmeekia yoketaivo kiisa suai taikoovo yoketaavai. Makee pinaa yoketaa aataruuvo tupatupaa vaivo pinaa yoketaa tuanaa ari vookaraivai vaivai.

¹²Ta itaama yoketaama variraivaara faannakiaunnaivaaraida ta hama aatuurama kiada yaagueeqama kiada gioonna kiaapuuya kooyaa mmayaayaivaa kiasa mmiaunnnavai. ¹³⁻¹⁴Hama ta Musiinna roosiikiaunnnavai. Gioonna kiaapu Isarairaiya mmeekiaivo Musiinna oori nnikiivau toovo taikaanara uuvaa teevo kiasa ivo ari oori nnikiivau buruqa kiisavaadiri rummua apu kieveravai. Gioonna kiaapu Isarairaiya ngiari tinniiyauvo yaagueeqauduu hama kuaivaa rikieeraivaa roosiima variravai. Anna makee Isarairaiya nnaaru Anutuuoqo kua yeena rau kioo fafaaraivo vauvaa jaarida rikiaavo hama iya tinniiyauvo rusitikiai hama arinaima rikiaanoo. Iya tinniiyauvunu buruqa rau kiada variraivaa roosiima variaanoo. Fai gioonna kiaapu voovono Yisuu Kirisiiva inna tasipama varino fai inna tinniyaa vai buruqaivo takuasano rikioo arinaima rikiaanaravai. ¹⁵Anna makee Isarairaiya Musiiva tuu kuaivaa jaaruaavo buruqaivo homo iya tinniiyauvunu rummua apu kioo vainoo. ¹⁶Fai vaidi voovono ti Udaanga Yisuu Kirisiinnara ausa hanigiano rikioo ari ausa hanigiai aataruuvono buruqaivaa rabaraanaravai. ¹⁷Na Udaanga Yisuu Kirisiinnara kiau kuaivo inna Mmannaasaivaara na kiau kuavai. Fai inna Mmannaasaivo gioonna kiaapu voovaaki varioo inna utii aataruuvaa rukuasaa kino mmamma dummukiara kati yoketaama hara kioo varinaravai. ¹⁸Ta vaa ausa hanigieera mmuakiaaya hama nnaaru buruqaivo iya tinniiyauvunu rummua apuuvaa roosiima variaunnanoo. Ta pinumaivaa roosiima variaunnanoo. Ti Udaanga Yisuu Kirisiinnani yoketaa ari vookaraivo tiikidiri kooyaa vainoo. Ti Udaanga Yisuu Kirisiinna Mmannaasaivoono ti aakiaiyauvaki varioo ti hanigianani ta kiisama yoketaama varida yapooma Yisuunna roosiima pinaama yoketaama variaaravai.

**Mmataivaadiri kuu yavaiyauvaa iima kiaiyauvaa
roosiikiaunnaiya ta variaunnanoo**

4 ¹Anutuuoqo tiyara boo tioo kua yeena rau kioo ii kua iyauvaa kiasa mmiateera mmooriivaa ti mmiravai. Ivo ti mmuu mmooriivaa ta iikiaunnano hama ti pirisaikiai pikiaunnnavai. ²Ta hatauma iida mmamma maisaira aataru mmuakiaayauvai pikiada hama ta unnakua

unnakua kiaa kiada mmooriivaa iida hama ta Anutuuqaa kuaivaa unnakua unnakuavaa tasipama tida varida iikiaunnao. Ta kua kutaivaa nnaasu kooyaa gioonna kiaapuuya kiaa mmida Anutuuqaa avuuvau safuuma variaunnani mmuakiaa gioonna kiaapuuya ta itaama variaunnaivaa teeda ngiari yaata utiraivaki ivaara kutaavaivee kiateraivaara ta itaama iikiaunnava. ³Ta mmayaaya yoketaivaa gioonna kiaapuuya kiaa kookieema kiada kiaa mmiaunna kuaivo kutaa tuanaa hataumaki vaitiri. Gioonna kiaapu iikiaunna kuaraiyaano nnaasu ivaara kiano: Hama ta teeda rikiaunnavaivee, kiaatirivee. ⁴Iya yaata tinniyauvo upisiyauvai vaivara iya mmayaaya yoketaivara hama kutaavaivee kiaavai. Aa mmata aavaara dira kieeta Sataango iya iikio iya yaata tinniyauvo upisiivai. Yisuu Kirisiinna oyai ari vookaraivo vaikio ivo Anutuuqaa roosiima mmuaikaravai varivai. Inna mmayaaya yoketaivo mmeekiaivaa roosiima taivaa iya teevoora kiaa kioo Sataango iya iikio iya yaata tinniyauvo upisiivai. ⁵Hama ta titiyara ngii giaa ngii miaunnao. Yisuu Kirisiiva ti Udaanga tuanaivaara ta ngii giaa ngii miaunnao. Ta Yisuu Kirisiinna mmoori vareera vaidiyaanora tida ngiita ngii mmoori vareera vaidiya varida ngii giaa ngii miaunnao. ⁶Udaanga Anutuuqo tunoo: Fai upisiivakidiri mmeekiaivo taanaravaivee, tuuvono ari mmeekiaivaa ti aakiaana yapa kiaikio taivai. Yisuu Kirisiinna oori nnikiivaki mmeekiaivo too varinai ta Anutuuqaa oyai ari vookaraivaa arinaima taarivaara ivo ari mmeekiaivaa ti aakiaana yapa kiaikio taivai.

⁷Ii aataru yoketaa ivaa ta varaunnaiya vaidiia mmataivaadiri kuu yavaivaa iima kiaivaa roosiikiaunnaya ta variaunnao. Kuu yavaivo kiisa suai nnaasu vainno taikeraivaa roosiima ta muaraagama variaunnao. Hama titi yaagueeqayaara ta mmooriivaa iikiaunnao. Anutuuqaa yaagueeqa ari vookaraivaura ta mmooriivaa iikiaunnao. Ii aataru ivo kooyaa vakiaiveeraivaara ta vaidiia mmataivaadiri kuu yavaivaa iima kiaivaa roosiima variaunnao. ⁸Mmuaararai aataruuyauvo makemakee tiisi nnikiai ta teedaata pikiada variaunnano hama ti yaataravai. Vo suai vo suai airi airi yaata utiraivo tiiki vaikiannaata hama ta pinaama ivaara yaata utiraida yaagueeqama variaunnao. ⁹Ti nnammutuaiya konnai aataruuyauvaa ti iikiaavoota ti Napoova hama ti pikiavai. Vaidiia ti ruputuaaniaata ta hama putuaunnava. ¹⁰Yisuu Kirisiinna variraivo tiiki vaivaa iya kooyaa taateraivaara vaidiia Yisuunna ruputuduu putuneema ta variaunnani iya ti ruputuaara iira aataruuvo makemakee tiisi vaivai. ¹¹Ta mmatayaa variaunna suaivaki ta Yisuunna mmooriivaa iikiaunnani gioonna kiaapuuya ivaara ti ruputuaara iikiaaniaata ta mmannammanna mmooriivaa iikiaunnao. Ivo tiiki varikiai ta variaunnaivaa ngia kooyaa taateraivaara ta mmannammanna mmooriivaa iikiaunnao.

¹²Ii na kiau kua ivaa oyaivo ataama vainoo. Iya ti ruputuaara iikiaani ta mmooriivaa mmannammanna varada putuaara iikiaunnani ngia ivaa teeda ivaudiri tupatupaa variraivaa varada variaanoo.

¹³Anutuuqaa kua fafaaraivo vainno tinoo: Na Anutuuqaaara kutaavaivee kiauvaara na kuaivaa kiauvaivee, tiivai. Nnaaruaa vaidi voovoono fafaara roo kua voovoono itaama kutaavaivee tuneema teeta Anutuuqaaara kutaavaivee kiaunnaivaara ta kuaivaa kiaunnvai. ¹⁴Vaa ta rikiaunnvai. Anutuuqo Yisuu Kirisiiva putuuvakidiri tuduu diitoneema fai ta putuaunnaivakidiri ivo ti tinai ta diitaaravai. Diitakio ivo tiita ngiitama vitoo Yisuuva varii yoosinnaivaki kinai ta inna tasipama variaaravai. ¹⁵Ta ngiiyaroo tida mmuaakiaa mmooriyauvaa itaama iikiaunnano mmuaaraivo tiisi nniivai. Anutuuqo kati gionna kiaapuuyara yoketaama yaata utiraivaa fai vooya vooya arinaima rikiada Anutuuqaaara kua yoketaivaa tikio inna nnutuuvo ngiau aapu kuanaravai. Kaayauya itaama kiaavovo kua yoketaivo pinaavai innasi vainaravai. Itaama vakiaiveeraivaara ta ngiiyaroo tida mmooriyauvaa iikiaunnanoo.

**Ta Anutuuqaaara kutaavaivee kiaa kiada inna
yaagueeqaivaura variaunnanoo**

¹⁶Ivaara ta rikiaunnano hama ti pikiaataivai. Ti nnabaiyauvo vakia roo vioo vioo yotera ngiaabai kieera mmammaivaa varaikio rikioo ti aakiaivaki varii vaidi tuanaivo makemakee mmuakiaa suai karaasavai nnaasu varivai. ¹⁷Aa ta makee variaunna suai aavaki kiisa kiisa mmuaaraivo fai taikaanaravaa ta varaunnvai. Fai ta ivaa yaatarada yapooma tupatupaa yoketaama ari vookaraama variaaravai. ¹⁸Hama ta aa kooyaa mminnaa aayauvaara yaata utida teeda nnaasu vaidi varirama kiada ta hama avu teera mminnaiyauvaara yaata utida teeda nnaasu vaidi variaunnaivaara ta tupatupaa yoketaama ari vookaraama variaaravai. Avu teera mminnaa aa kooyaa vai aayauvo fai taikaanaravai. Hama avu teera mminnaiyauvo fai tupatupaa vainaravai.

5 ¹Itaama vaivaara vaa ta rikiaunnvai. Ta unnakua nnau heekeeraivaa roosiima ta mmatayaa hara kiada variaunna nnabaiyauvo vaivai. Fai iyauvo tavaratanai Anutuuqo karaasa nnabaiyauvaa nnau karaasavaa roosiima ariinoo heeka kiaiyauvaki ta hara kiada variaaravai. Ii nnaba iyauvaa ta varada ngiau aapu tupatupaa variaaravaivee. ²Ti nnau ngiau aapu vaiyauvaa ti varaataikiai ta varaaraivaara yaata utida varida aavau ratada variaunnanoo. ³Fai yapooma uyira rairaiyauvaa roosiima Anutuuqo ii nnau iyauvaa ti uyu kinai hama ti mmannasaiyauvo kuminaya variaaravai. ⁴Aa ta ti nnabaiyauvaki variaunna suai aavaki ta pinaama yaata utida kaayau mmuaaraivaa tasipama variaunnanoo. Itaama varidaata ta ngiau aapu varada variaara nnabaiyauvaa varaaraivaara yaata utida variaunnanoo.

Mo hama ta titi nnaba mmatayaa variraiyauvaa pikiaaraivaara ti yoketainoo. Anutuuoqo kati ti nnaba karaasaiyauvaa uyira raira roosiima ti uyu kinai ta varada tupatupaa variaaraivaara ti yoketainoo. ⁵Ta itaama variaaraivaara Anutuuoqoono vaa mmuaanaa ti iima kioo ti teerama kieeravai. Ta itaama yoketaama variaaraivo kutaavai vainoo kiaa kiada ivaara rikiaaraivaara Anutuuoqo Mmannasa Yoketaivaa ti mmiravai.

⁶Itaama vaikiyai hama ti pikiaataikiyai ta mmannammanna yaagueeqama variaunnava. Vaa ta rikiaunnava. Ta titi nnabaiyauvaki variaunna suaivaki ta ti Udaanga Yisuu Kirisiiva variraivaa ngeerama variaunnao. ⁷Aa suai hama ti avuuvaadiri inna teerama kiada ta kati innara yaagueeqama kutaavaivee kiaa kiada variaunnao. ⁸Ta mmannammanna yaagueeqama variaunnaiya aa nnaba aayauvaa pikiada ti Udaanga Yisuu Kirisiinna tasipama variaaraivaara ti yoketainoo. ⁹Ta aa nnaba aayauvaki variaunnao? Vara ta iyauvaa pikiada inna tasipama variaunnao? Ta varida mmooriivaa iikio rikioo ivo ti teeno inna yoketaakiaiveeraivaara ta iida varida variaunnao. ¹⁰Fai Yisuu Kirisiiva kieeta varira mmaataivau varioo ti yaparainara iinai ta mmuakiaaya inna avuuvau diaaravai. Ta mmatayaa variaunna suaivaki mmoori yoketaivaata mmoori maisaivaatama iikiaunnaivaara ivo ti yaparainai ta mmuaavai mmuaavai titi mmooriyauvaa irisaiyauvaa safuuma varaaraivaara ta inna avuuvau diaaravai. Itaama vaivaara ta mmooriivaa yaagueeqama iikio inna yoketaakiaiveeraivaara iikiaunnava.

Yisuuva putuuvaara ta Anutuuoqaa seena tuanaaya variaunnao

¹¹Ivaara ti Udaanga Anutuuoqaa aatuukiaunnaivaa vaa ta rikiaunnava. Ta ivaa rikiaunnaivaara iya yoketaama variateeraivaara ta yamaa kua yamaa kua tida gioonna kiaapuuya kiaa mmida variaunnao. Vaa ta variaunna aataruuvaa Anutuuoqo eeyaavai kooyaa too rikiaivai. Ngiingii yaata utiraivaki ngiengieetama na yoketaama variauvaa vaa kooyaa teeda rikiaavaivee kiauvai. ¹²Ta itaa kua tida hama ta titi mannaka kiaunnaivaara kava ngiita ngii giaa ngii miaunnao. Hameetavee. Ngia tiyara mannaka kiaara aataruuvoo kooyaa vakiaiveeraivaara ta itaa kua kiaunnao. Vaidi vooyaano ngiari mmooriyauvaa kooyaa teeda iiraiyauvaara ngiari mannaka kiaavai. Iya aakiaiyauvaki vaira mmooriyauvaara hama iya mannaka kiaavai. Fai itaa kiaiyaano ngii tikiyai rikiada ngia tiyara aikiooma sai kiateeraivaara ta itaama ngii giaa ngii miaunnao. ¹³Iya tiyara kiaanoo: Yaata dunnayavee, kiaivo iya inna aikiooma kiaavai. Ta Anutuuoqaa mmooriivaa iikiaunnaivaara iya itaa kua kiaivo inna aikiooma kiaavai. Iya ti kiaanoo: Yoketaama yaata utuaayavee, kiaivo iya inna aikiooma kiaavai. Ta ngiiyaroo tida mmoori varaunnaivaara iya itaa kua kiaivo

inna aikiooma kiaavai. ¹⁴Yisuu Kirisiiva tiyara mmuduuya ruaivaara ta innara mmoori varaunnao. Vaa ta arinaima rikiaunnava. Mmuua vaidivoono mmuakiaa gioonna kiaapuuyara putiravai. Putuduu ivaara mmuakiaaya teetama putiravai. ¹⁵Ngia gioonna kiaapu vaa tupatupaa variraiva varaiya sa ngiingiiyara yaata utida variraida ivo ngiiyara putuoo kava putuuvakidiri diitoovaara yaata utida variatee. Ngia itaama yaata utida innara variateeraivaara ivo mmuakiaayara putiravai.

¹⁶Ivaara aa suai aavakidiri hama ta mmatayaa diaa gioonna kiaapuya roosiima mmatayaa diai ya ngiari iikiaa aataruuyauvaa teeda iyara maisayavee tida yoketaayavee kiaravee. Nnaaru Yisuuva mmatayaa varuu suaivaki ta inna teeda mmuakaraama innara yaata utida itaa kua tiravai. Anna hama ta kava itaa kua kiaravai. ¹⁷Gioonna kiaapu voovono vaa Yisuu Kirisiinnaki variivoono ivo vaa karaasavai varivai. Ivo tauraa varii aataruuvo taika kiaikio rikioo ivo vaa karaasavai varivai. ¹⁸Ti aataru iva Anutuuqoono iivai. Yisuu Kirisiiva putuuvaara hama ta mmannammanna Anutuuqaa nnammutuaaya variaunnao. Ta inna seena tuanaaya variaunnao. Ti seenaiya homo inna nnammutuaaya variayara ta iyara mmooriivaa iikiai iyaatama inna seena tuanaaya variateera mmooriivaa Anutuuqo ti mmivai. ¹⁹Ivo Yisuu Kirisiinnaki varioo gioonna kiaapuuya inna seena tuanaaya variateeraivaara mmooriivaa iinno variravai. Iinno varioo iya mminnamminnaa maisaiyauvaa irisaiyauvaa iya mminaraiyauvaara hama yaata utuoo variravai. Hama itaama yaata utirainno iya inna seena tuanaaya variateera mmoori aataruuvaa ti mmiravai.

²⁰Itaama vaikiai ta aanna ngii tasipama varida Yisuu Kirisiivaano ngiiyara ti tikiai ta inna kuaivaa ngii giaa ngii miaunnao. Anutuuqo ariinoo yamaa kua ngiiita tinaravo tiikinaadiri ngiiita yamaa kua tiivai. Ngia Anutuuqaa nnammutuaaya variayara hanigiada inna seena tuanaaya variateeraivaara ta yamaa kua yamaa kua tida ngii giaa ngii miaunnao. Ta Yisuu Kirisiinna mmooriivaa varada inna yaata utiraivaugiataama yamaa kua yamaa kua tida ngii giaa ngii miaunnao. ²¹Anutuuqo tiyaroo tioo Yisuu Kirisiiva hama mminnamminnaa maisaatauvaa tuduu ti mminnamminnaa maisaiyauvaa vareeravai. Yisuu Kirisiiva tiiki varino Anutuuqo safuuma variraiva ta mminaraivaara inna tuduu ti mminnamminnaa maisaiyauvaa vareeravai.

6 ¹Ta Anutuuqaa mmooriivaa inna tasipama iida varida yamaa kua yamaa kua tida ngii giaa ngii mida kiaunnao: Anutuuqo kati ngiiyara yoketaama yaata utiraivaa vaa ngia varaivaa pikievoora tida yoketaama haitatuuda tuqinnama variatee, kiaunnao. ²Anutuuqo tii kuaivaa rikiaatee. Ivo tinoo:

Na ngiiyara yoketaavee kiau suaivaki
na ngii kuaivaa rikiauvai.

Na ngii vita yoketaivau yapau suaivaki
na ngii tasipama variauvaivee.

Anutuuqo itaa kua tiivai. Rikiaatee. Anutuuqo tiiyara yoketaavee tii
suaivo aanna ii sui ivovee. Ivo iya vita yoketaivau yapaanara tii suaivo
aanna ii sui ivovee.

³Ta Anutuuqaa mmoori iikiaunna aavaara sa vaidi voovoono too
kiaivee: Maisa mmoorivaivee, kiaivee. Ta hama ivaudiri vaidi voovoono
haruruvaiveera mmoorivai iikiaunnaano. ⁴Hamavee. Ta Anutuuqaa
mmooriivaa varada inna mmoori vareera vaidi tuanaaya variaunnaivaa
kooyaa gionna kiaapuuya vitaakiaunnava. Ta mmoori varada
variaunnano ari vookara ari vookarai mmoori mmuaararaiyauvo tiisi
nnikiai ta hama iyauvaara yaata utiraida rikiadaata mmannammanna
yaagueeqararama iida variaunnaano. Mmamma mmuaararavoota
maisa mmooriivootama tiisi nnikiai ta hama iyauvaara yaata utiraida
rikiadaata mmannammanna yaagueeqama variaunnaano. ⁵Iya ti
ripiida oovi nnauvaki ti yapada tiisi nnida ti ututuuma kiada ti
konnakaannama kiada ti ruputiravai. Ti ruputida kaayau mmoori
hama ta yopeema iikiaraiyauvaa ti mmuduu hama ta vuru vaidi
hama ta yeenna nneeravai. ⁶Iya ti itauduaata ta mmannammanna
yoketa yoketau mmoori aataruuyauvaa iida varida ta arinaima teeda
rikianna tinnivaa varada hama ta makee tuduu ti nnannatooduu
ta tirooma yoketaama varida gionna kiaapuuya tasipama mmoori
aataruuyauvaa ta iida variravai. Ta itaama varida ta Anutuuqaa mmoori
vareera vaidi tuanaaya variaunnaivaa ta gionna kiaapuuya vitairavai.
Mmannasa Yoketaivoono ti tasipooduu ta itaama iya vitaida ta kutaa
tuanaa iyara mmuduuya rida iya vitairavai. ⁷Ta kua kutaivaa tida iya
vitaakiaannaduu Anutuuqaa yaagueeqaivo ti tasipooduu ta mmoori
varada iya vitairavai. Anutuuqo ti mminnamminnaa maisaiyauvaa
vaa ruga kiaikiai ta safuuma variaunnaivaara rapira vaidiivo suru
okoovaa hiri apu kioo vairavaa roosiima ta dida vakiaunnaano.
⁸Gionna kiaapu vooyaano ti mannaka kiaani vooyaano tiiyara
maisayavee kiaavai. Vooyaano tiiyara mmoori konnaama iikiaayavee
kiaani vooyaano tiiyara kiaano: Mmoori yoketaama iikiaayavee,
kiaavai. Vooyaano tiiyara yaata utida kiaano: Unnakua kua kiada
kiaayavee, kua kiada hama tiiyara yoketaakiaaniaata ta kua kutaivaa
kiaunnava. ⁹Mmuakiaa gionna kiaapuuya vaa ti teeda rikiaiyata
vooyaano kiaano: Hama ta teeda rikiaunnaivee, kiaavai. Vooyaano
maisa mmooriivaa ti mmuduu ta putidada rikiadaata variaannaiya mo
aanna ti taatee. Ta homo variaunnaano. Vooyaano ti ruputuaani hama
ta putuaunnava. ¹⁰Ta ausa mmuaararavaa tasipama varidaataida
mmannammanna sirigakiaunnaano. Ta hama mminnaatai vaidiyaano
varida Anutuuqaa mmayaaya yoketaivaa kaayau gionna kiaapuuya kua

mmaiunnani rikiada yoketaama variaanoo. Ta mmanna haipu vaidiya hama ti mminnaataiyaanooda mmuakiaa mminnaa tuanaiyauvo ngiau aapu vaiyauvaa varaunnaano. Ta itaama varida Anutuuqaa mmoori vareera vaidi tuanaaya variaunnaivaa kooyaa gioonna kiaapuyua vitaakiaunnaano.

¹¹Ni seena tuanaa Koridii variayaso, ta tiiki vai kuaiyauvaa safuuma kooyaa ngii kiaa kookieema kiada ti ausa mmuduuya eeyaavai ngii mmaiunnava. ¹²Ta ti ausa mmuduuya mmira aataruuvaa hama puaisa utiraida ta ngii mmaiunnava. Mo ngieenoo ngiingii ausa mmuduuya mmira aataruuvaa puaisa utida hama ti mmaiaavai. ¹³Ngia ni uru nnaakaraya roosiima variaivaara na ataa kua ngii giaa ngii minaravai. Ta ngiiyara iikiaunnaneema ngieeta itaama ngiingii ausa mmuduuya eeyaavai ti mmiatee.

Hama ausa hanigieeraiya sa iya tasipama mmoori varaatee

¹⁴Sa vaa ausa hanigieeraiya hama ausa hanigieeraiya tasipama mmooriivaara kua yeena rau kiada mmuaakaraama varaatee. Dataama kioo safuuraivoota tomedairavootama mmuaavau nuunainno vainarannee? Hama yopeemavee. Dataama kioo mmeekiaivoota upisiivootama mmuaavau nuunainno vainarannee? Hama yopeemavee. ¹⁵Dataama kioo Yisuu Kirisiivaata Sataangootama mmuaa tinnivai varaarannee? Hama yopeemavee. Dataama kioo vaa ausa hanigieeraivoota hama ausa hanigieeraivootama mmuaa ausa mmuaa tinnivai varaarannee? Hama yopeemavee. ¹⁶Dataama kioo Anutuuqaa nnau pinaivo unnakua anutuuyauvaa tasipama mmuaavau vainarannee? Hama yopeemavee. Hama ngia rikiaannee? Ti aakiaiyauvo Anutuuqo tupatupaa variraivaa nnau yoketaayauvaivee. Ivaara Anutuuqo ataa kua tunoo:

Na iya aakiaana hara kiee variee
iya tasipama nuainaravee.
Na iya Anutuuqo varinai
iya ni gioonna kiaapuyua variaaravee.

¹⁷Anutuuqo itaa kua kiaa kioo vo kuavai ataa kua tunoo:

Hama ausa hanigieeraiya ngia iya pikiada
ari voovau variatee.
Iya iira aataru mmoori mminnaiyauvaa
na ooqoo tiraiyauvaa
sa iya tasipama iikiatee.
Ngia itaama iikiai na ngii vitaanaravai.

¹⁸Fai na ngii Gioova varinai
ngia ni naunna mmaapuyua variaaravee.
Neenoo mmuakiaa mminnaiyauvaa

yaataree diraivoono itaa kua kiaunoo.

Anutuuqoono itaa kua tiravai.

7 ¹Ni seena na ngiiyara mmuduuya ruauyaso, ii kua kiasa teerama kioo kua iyauvo tiyara tiivaaraida nnikiai ta mmuakiasa mminnamminnaa maisaiyauvo ti mmammayaa vaiyauvaata ti aakiaana vaiyauvaatama ooqoo tida pikiaaravee. Nnikiai Anutuuqaa kuaivaa rikiada inna mmemmaana vida yoketaama ari vookaraama varira aataruuvaa iida varida yaagueeqa gioonna kiaapu tuanaaya variaaravee.

Pauruusaa ausaivo kaayauma yoketairavai

²Tiyara mmuduuya ruatee. Hama ta vaidi voovaa koonnama iikiaunnava. Hama ta voovai maisa aataruuvaa iikiaunnano ivo koonnama varivai. Hama ta voovai unnakua unnakua kiasa kiada inna mminnaiyauvaa varaunnava. ³Hama na kumina kuaivaa ngiiki yapaanaraivaara itaa kua kiaunoo. Ta ngiiyara pinaama mmuduuya ruaunnaano. Vaa na tauraa ngii giaa ngii miauvai. Ta ngiiyara pinaama mmuduuya ruaunnaivaara ngia putikiai teetama ngii tasipama putuaaravai. Ngia varikiai teetama ngii tasipama variaaravai. ⁴Na ngiiyara yaagueeqama yoketaayavee kiaunoo. Ngia yoketaama iikiaivaara na pinaama ngiiyara mannaka kiaunoo. Pinaa mmuaararavai tiiki vaikiainnaata hama na ivaara yaata utiraina ni ausaivo pinaama ari vookaraama yoketaikiai na ngiiyara pinaama kiee sirigakiaunoo.

⁵Ta numa mmata Maketoniaa ivau varida hama vari hokobairama kiada varida rikiaannaduu airi airi tomeda iira aataruuyauvo ti suvuai kiooduu gioonna kiaapuuya tiita buaru tuduu ti mmooriyauvaara ti ausaiyauvo ti mmuaarareeravai. ⁶Ti mmuaararoduu too Anutuuqo ausa mmuaarareeraiya tasipoo ausa nuufaivaa iya mmiraivoono ti tasipoo tiyara boo tiio ti seena ngiaammuu voovai Titiinna titooduu tiisi nniravai. ⁷Hama ivo numa ti tasipama varuuvaa nnaasu ti yoketairavai. Ngia inna tasipama varuu mmayaaya yoketaivaa ti kiasa ti mmuuvaaatama ti yoketairavai. Ngia ni taaraivaara pinaama ratada varuu mmayaayaivaa ti kiasa ti mmioo ngia koonnama variaivaara pinaa ausa mmuaarareera mmayaayaivaatama ti kiasa ti mmioo ngia niyara mmuduuya rida niyara vaitutuura kuaivaa tuu mmayaayaivaatama ti kiasa ti mmiravai. Ivaara na rikiaaduu pinaama ni yoketairavai.

⁸Na yanaivaa fafaarama ngii miaaduu ngia jaarida rikiooduu ngii ausaiyauvo mmuaararoovo inna aikioovai. Hama na itaama fafaara rauvaara ni ausaivo mmuaarareeravai. Kiisama ngii ausaiyauvo mmuaararoovaara na rikiaaduu ni ausaivo kiisama mmuaararama kioo pikieeravai. ⁹Aanna makee ni ausaivo yoketaivoo. Na yanaa yaagueeqaivaa fafaara raaduu ngia jaarida rikiooduu ngii ausaiyauvo mmuaararoovaara hama ni yoketaivoo. Ngia ngii ausaiyauvo

mmuaararoovaara hanigiada yoketaama varuuvaara ni yoketaimoo. Hama teenoo maisama ngii iiravai. Ngia hanigiada yoketaama variateeraivaara Anutuuoqo uduu mmuaararoovo ngiisi vairavai. ¹⁰Fai Anutuuoqono ausa mmuaararavaa gioonna kiaapu voovai mmimo too hanigiano Anutuuoqo inna vitoo aataru yoketaivau yapa kino inna yoketainaravai. Hama ivo kava ausa mmuaararavaa yaata utinaravai. Fai gioonna kiaapu voovoono mmatayaa diaa mminnaivaara ausa mmuaararavaa varoonnonno hama hanigieerainno putuoo ikia aakiaana tupatupaa varinaravai. ¹¹Ngii mmuaararoovaara Anutuuoqo uduu rikiada ngia arinaima rikiada kava yaagueeqararama kiada inna mmooriiavaa iiravai. Itaida varida kuminayaa kua ngiiki vauvaa ngia kooyaa ngii seenaiya vitairavai. Vaa na rikiauvai. Mmuaararoovo ngiisi vauduu Anutuuoqaa nnutuuvo aduoo vauvaara ngii nnannateeravai. Mmuaararoovo ngiisi vauduu irisai maisaivo vauvaara ngia nnikiarairavai. Ngia tunoo: Niinoo ti toonnaata sa teeraa roosiima ti taanarainnoo, kiaa kiada niyara yoketairavai. Ngia pinaama Anutuuoqaa mmuduuya riravai. Ngia makee tuduu vaidi tomeda uuvaa ari irisaivaa mmiravai. Tomedaivo ngiiki vauvaa ngia kua tida safu saafuuma kioodoo rikioo hama kava ngiiki kuaivo vairavai.

¹²Ivaara na tauraa raa yanaivaa hama na tomeda uu vaidiivaani nnaasu reeravai. Hama na ivo inna tomeda uu vaidiivaaniaatama reeravai. Hameetavee. Ngia Anutuuoqaa avuuvau tiyara mmuduuya ruaivo kooyaa vainai taateeraivaara na mmuakiaaya ngiini reeravai. ¹³Ngia itaama varuuvaara ta rikiaannadu ti yoketairavai.

Hama ta ivaara nnaasu ti yoketairavai. Ngia mmuakiaaya Titiinna tuqinnooduu rikioo inna ausaivo yoketauduu rikioo ivo numa ti kiaa ti mmudu teeta rikiaannadu ti yoketairavai. ¹⁴Vaa na tauraa ngiiyara mannaka kiaa kieve inna kiaa mmiravai. Kiaa mmiaivaa ivo toduu kaanaivo kutaa vauvaara hama ni mmamma maisairavai. Ta mmuakiaa suaivauvaki ngiita kua kutaiyauvaa tiravai. Ta mmuaikaraama Titiinna ngiiyara mannaka kiaanna kuaivo kutaa kuavai. ¹⁵Ivo ngiisi vuu suaivaki ngia mmuakiaaya makee tuduu inna kuaivaa rikiada innara aatuuda biribiriida innara tuqinnoovaara ivo ivaara yaata utuoo ngiiyara mmuduuya ruuvo vakia roo ngioo ngioo aanna makee pinaavai vainoo. ¹⁶Na yaagueeqama ngiiyara kiaunoo: Fai ngia aikiooma mmuakiaa aataruvai iikiaravaivee, kiaa kieve na ivaara sirigakiaunoo.

Ausa hanigieeraiyaano sikauyauvaa kati vakiaa mmiaavai

8 ¹Ni seenayaso, Maketoniaa vau yoosinnaiyauvaki vaa ausa hanigieeraiya nuuna variraiyauvaki Anutuuoqo kati iyara yoketaama yaata utuuvaara ta ngii giaa ngii mikiai rikiaatee. ²Mmuaararo ari vookarauyauvo iyasi ngioo iya iinno toduuata iya mmannammanna

sirigama rada nnududu pinavaai vauvaara kaayau sikauyauvaa Anutuuaqaa mmooriivaara kati mmiravai. Iya hama mminnaatauya itaama kaayau sikauyauvaa Anutuuaqaa mmooriivaara kati mmiravai. ³Na rikieena na ngii giaa ngii miaunoo. Iyasi vau sikauyauvaa aikiooma kati mmiaaree kiasa kiada aikiooma kati iya mmi kiada kava vo sikauyauvaatama kati mmiravai. Ngiarinaidiri ngiari yaata utiraivaugiataama ⁴yaagueeqama ti yaparaida tunoo: Tikiai Yutayaa gionna kiasapu vaa ausa hanigieeraiyani yapeera sikauyauvaki teeta yapaaranee? tuduu rikiada ee-oo tuduu yapeeravai. ⁵Ta yaata utida kiaannano: Iya hama yopeema yapaaravaivee, kiasa ta yaata utuaannaivau vauduu rikioo hayuuma itaama mmuuvaa ti yoketaunoo. Iya tauraa ngiari mmamma mmuyai mmuakiaavai Udaanga Yisuu Kirisiinna mmi kiada nnaagiai Anutuuoqo yaata utuuvaugiataama tiita ngiari mmamma mmuyai mmuakiaavai ti mmiravai. ⁶Titiiva ii mmoori ivaa ngii tasipama toosa hara uuvaa ta yaagueeqama kiasa mmida kiaannano: Iyasi viee mmannammanna iya tasipama yaagueeqama varinai fai iya Yutayaiyara yoketaama yaata utida kati iyani vakiasa sikauyauvaa yapakio vioo taikaanaravaivee, tiravai. ⁷Vaa ngia mmuakiasa aataruvai taa taika kiaavai. Ngia Anutuuaqara kutaavaivee kiaavo ngii kua tiraivootama ngii yaata vuatinniiyauvootama Anutuuaqaa mmooriivaa ngii varaataikiai ngia yaagueeqama ivara iikiaivootama tiiyara mmuduuya riraivootama vaikiai vaa ngia taa taika kiaavai. Ngia iyauvaa taa taika kiaaneema ngia kati yoketaama yaata utida kati sikau mmira aataruuvaa yaagueeqama iikiaaravo inna yoketaavai.

⁸Hama na ivara yaagueeqama ngii tinai iikiateera itaa kua kiaunoo. Ausa hanigieera vooya ii mmoori ivara iya yoketaikiai rikiada iikiaavai. Ivara na ngii giaa ngii minai rikiada ngii iikiatainai iikio rikioo ngiitama ngii mmuduuya riraivo kooyaa vainai ta taaraivaara na ngii giaa ngii miaunoo. ⁹Udaanga Yisuu Kirisiiva ngiiyara kati yoketaama yaata utiraivo vaivaa vaa ngia teeda rikiaavai. Ivo ari vookaraama yoketaa tuanaama variiivoo ngiiyaroo tioo ivo tuoo kumina mmanna vaidivai mmata aavau variravai. Ngia ari vookaraama yoketaama variateeraivaara ivo kumina mmanna vaidivai mmata aavau variravai.

¹⁰Ii kua ivara na neneeno yaata utuee ataa kua ngii giaa ngii minaravee. Ii tauraa taikoo nuanu ivaki ngia toosa hara uu mmooriivaa aanna iima taika kiaatee. Ngiengieeno tauraa ngii ausaiyauvo diitooduu sikauyauvaa tauraa kati mmiravai. ¹¹Inna aikioovai. Mmidada taika kiaatee. Toosa hara ngii iikiataikiai yaagueeqama iikiaivaa mmannammanna iida taika kiaatee. Ngiiisi vai sikauyauvakidiri aikiooma iikiatee. ¹²Fai sikauyauvaa kati ngii miataino Anutuuoqo ngiiisi vai sikauyauvaa too ngia miaa sikauyauvaatama too inna aikioovaivee tinaravai. Hama ngiiisi sikauyauvo vaiyauvaa vaa Anutuuoqo taivai. Hama ivo ivara yaata utuoo vo kuannaa kua tiivai.

¹³Ngia pinaa mmooriivaa iida sikauyauvaa varada kati Yutayaiyani yapa kikai iya iyauvaa varada kati variateeraivaara hama na ivaara kiaunoo. ¹⁴Aa suai aavaki kaayau sikauyauvo ngiisi vaiyauvakidiri iya mmida ngieeta iyaatama mmuaakaraama variateeraivaara na kiaunoo. Kaayau sikauyauvo ngiisi vaiyauvakidiri hama sikaunnaata kiaa gioonna kiaapuuya mmiaaraivo inna yoketaavai. Itaama vaino fai yapooma hama sikauyauvo ngiisi vainai rikiada kaayau sikauyauvo iyasi vaiyauvakidiri fai iya irisai kati ngii miaaravai. Iyaata ngieetama itaama iida fai mmuaakaraama variaaravai. ¹⁵Ivaara Anutuuqaa kua fafaaraivo vainno tinoo:

Gioonna kiaapu voovoono
yeennaivaa nnutuuvo menaivaa
kaayauma porooma roo yapooduu
hama innasi kaayauma suvuairama kioo
aikiooma vairavai.

Gioonna kiaapu voovoono
kiisama porooma roo yapooduu
aikiooma innasiaata vairavaivee.

Kua fafaaraivoono itaa kua tiivai.

Titiivaata ari seenaivaitanaatama Koridii viravai

¹⁶Anutuuqoono tikio rikioo Titiiva ti roosiima ngii tasipama mmooriivaa inna iikiataivaara ta Anutuuqaata kua yoketaivaa kiaunnano. ¹⁷Ngiiisi vida sikauyauvaa varaateera mmooriivaa ta inna yaparakiaunnano rikioo inna aikioovaivee kiaa kioo ivo kava ariinoo ari yaata vuatinniivaudiri yaata utikio ngiisi kuataikio rikioo ngiisi kuanara iivai. ¹⁸Vaa ausa hanigioo vaidi voovoono Anutuuqaara nuunaira nnau mmuakiaayauvaki nuainno varioo Yisuunna mmayaaya yoketaivaa gioonna kiaapuuya kiaa mmiaa roo nuauduu inna nnutuuvo ngiau aapu vairavai. Ii vaidi ivo Titiinna tasipama vioo mmoori varaiveeraivaara ta inna titada variaunnano. ¹⁹Mmuduuya rida kati sikau mmiateera mmooriivaa ii vaidi ivo ti tasipama nuainno iikiaiveeraivaara gioonna kiaapu vaa ausa hanigieeraiya inna mmataama kieeravai. Ta ii mmoori ivaa yaagueeqama ti iikiataivaara gioonna kiaapuuya kooyaa teekio ti Udaanga Anutuuqaa nnutuuvo ngiau aapu vakiaiveeraivaara ta iikiaara iikiaunnano.

²⁰Kati mmira sikau kaayau vaiyauvaa ta varada koonnama yapakiai rikiada gioonna kiaapuuya ivaara nunuraanurai tivoora kiaa ta ii aataru ivaara tuqinnama haitatuukiaunnano. ²¹Hama ta Udaanga Anutuuqaa avuuvau nnaasu safuuma sikaura haitatuura aataruuvaa iikiaunnano. Anutuuqaa avuuvaunnaata gioonna kiaapuuya avuuyavunuaatama ta safuuma sikaura haitatuura aataruuvaa ti iikiatainoo.

²²Ivaara ta vaa ausa hanigieera vaidi voovaata vaidiivaitana tasipama mmoori varaiveeraivaara inna kuaneera tida variaunnao. Vaa ta airineetu inna iida taaree kiaa rikiaunnano ivo kutaa tuanaa vo mmoori vo mmooriiva vaaraanaraivaara yaagueeqama iivai. Anna makee ivo ngiiyara yaata utuoo tinoo: Fai iya iikiaaravaivee, kiaa kioo yaagueeqama ngiisi kuanaraivaara iinno varinoo. ²³Titiinnara yaata utuatee. Ni vuai ni mmuaa mmoori vareeraivo ngiiyara ni tasipama mmoori varaivai. Mo inna tasipama kuaaraivaitanaara yaata utuatee. Ivaitana vaa ausa hanigieeraiya nuuna variraiyauvaki mmoori vara rada nookiaavo Yisuu Kirisiinna nnutuuvo vaa ngiau aapu vaivai. ²⁴Itaama vainai idaara mmuduuya ruatee. Vaa ausa hanigieeraiya nuuna mmuakiaayauvaki variraiya ngia Titiivainnara itaama mmuduuya ruaa kuaivaa kooyaa rikiaateeraivaara idaara mmuduuya ruatee. Fai ngia itaama iikio ta ngiiyara mannaka kiaunnaivo kooyaa vainai rikiaaravai.

Ngia Anutuuaa gionna kiaapuuyara kati mmira mmooriiva iikiatee

9 ¹Vooyaano Anutuuaa gionna kiaapu Yerusareema variyaiyi sikauyauvaa kati yapaiyauvaara vaa ngia rikiaavai. Mo hama na kava ivaara fafaara ree ngii giaa ngii minaravee. Vaa ngia rikiaavai. ²Ngieetama yapaaree kiaa iikiaivaa vaa na rikiaunoo. Vaa na Maketoniaa variaa gionna kiaapuuyaata ngiiyara mannaka kiau kuaivaa ataa kua kiaunoo: Vaa ausa hanigieeraiya mmata Akaiyaivaki variyaiyi sikau yapaaraivaara vaa ii vo nuanu taikoo ivaki mmuaanaa teerama kieeravaivee. Vaa na ngiiyara mannaka kiau kuaivaa itaa kua kiaunoo. Ngii yapaataikiai ngia yapaara iikiaani vo yoosinna vo yoosinna variaa kaayau vooyaano ii kua ivaa rikiada iyaatama iya ausaiyauvo diitaikiai rikiada yapaara iikiaavai. ³Ta ngiiyara mannaka kiaunnaivo sa kuminayaa vakiaiveeraivaara aanna ti seena vaidi taaravoomada ngiisi kuateera na tiee variaunoo. Na kiaanoo: Vaa iya mmuaanaa teerama kieeravaivee, kiaa kuaivo kaanaivo vakiaiveeraivaara na vaidi taaravoomada ngiisi kuateera tiee variaunoo. ⁴Fai Maketoniaa gionna kiaapu vooyaano ti tasipama ngiisi vida teekiai hama ngia teerairama kikio ti mmamma maisainarainnoo. Vaa ta ngiiyara kiaannanoo: Vaa mmuaanaa teerama kieeravaivee, kiaanna kuaivo hama kaanaivo vaino ti mmamma maisainarainnoo. Ngiiitama ngii mmamma maisainarainnoo. ⁵Taaravooma ido tauraannaadee kuaa ivaara inna na yaata utuauko yoketaavai. Na tauraa ni seena taaravooma idaa yaagueeqama kiee titanai iyannaadee ngiisi vida ngia kua kiaa teerama kiada kati mmira sikauyauvaa nuunama teerama yapaaraivaara kuaaravai. Iya itaama vida teerama yapa kiki na ngiisi vino fai aikiooma vainaravai. Fai aikiooma vainai tee na tinara: Ngiiari yaata tinniyaadiri kati yapaavaivee. Hama iya yapaataikiaiinnaata vooyaano iya vuavikiaani teeda yapaavaivee, tinaravai.

⁶Sa aa kua aavaara taunnu kiatee. Arinaima rikiaatee. Gioonna kiaapu voovono yeenna hauvaa kiisavai utiivo fai kaanaivaa kiisavai varaanaravai. Gioonna kiaapu voovono yeenna hauvaa kaayauma utiivo fai kaanaivaa kaayauma varaanaravai. ⁷Itaama vainai rikiada ngiingii yaata utuaiyauvunugiataama ngia mmuaavai mmuaavai Anutuuqaa kati sikauyauvaa mmiatee. Hama ngii miatainainnaata mmiaarainnoo. Vaidiiaano ngii vuavi tida mmiateera ngii tikiai rikiada ngia ausa mmuaarareera tasipama mmiaarainnoo. Ngiengieenoo yaata utida ngii ausa vuatinniiyauvo yoketainai rikiada kati mmiatee. Ngia itaama iikio rikioo Anutuuqo ngiiiyara mmuduuya ruoo fai yoketainaravai. ⁸Anutuuqo ngii variraiyauvaara aikiooma ngiiiyara kati yaata utuoo ngiiiyara yoketainai rikiada ngia aikiooma variaaravai. Yoketaama varikio ngii variraiyauvaara mminnaiyauvaa aikiooma ngii mioo oro hayuuma vooyauvaatama ngii minai varakio aikiooma ngiisi vainai fai ngii seenaiya tasipama vo mmoori vo mmooriivaa varaaree kiaa kiada teekio ngia ii mmoori ivaa iikiaara mminnaiyauvo aikiooma ngiisi vainaravai. Ngia itaama variateeraivaara Anutuuqo aikiooma ngii minaravai. ⁹Ivaara Anutuuqaa kua fafaaraivo vainno tinoo:

Ivono hama mminnaatakiaiya
mminnaiyauvaa kati mmiivai.

Ari koovayakieema kati mmira aataruuvo
tupatupaa innaki vaivaivee.

Kua fafaaraivoono itaa kua tiivai. ¹⁰Anutuuqo vaidi yeenna hau utiraiya yeenna hauyauvaa iya mmioo nneera yeennaiyauvaatama iya mmiivoono kati mmira aataruuvo yeenna hauyauvaa roosiima ngii mikiai hau utikio uruoo ngioo vioo pinaa kioo iiraivo ngia kati mmira aataruuvaa roosiima vainaravai. Fai ngia itaama iikio kati mmira mminnaiyauvo ngiisi vainaravai. ¹¹Anutuuqo ngii tasipama varinanai ngia yoketaama varidada teekio ngii seenaiya kati mmira aataruuvo kooyaa vainai teeda kati iya mmiaaraivaara ngia sikauyauvaa ti mmikiai ta iya mmikiai rikiada iya pinaama Anutuuqaata kua yoketaivaa kiaaravai.

¹²Ngii seena ausa hanigieeraiya hama mminnaataiya ngia itaama kati mmira aataruuvaa kaanaivo hama iyasi nnaasu vaivai. Kaayau gioonna kiaapuuya mmannammanna ivaara Anutuuqaata kua yoketaivaa kiaivootama vaivai. ¹³Fai ngia itaama kati mmiaivaara gioonna kiaapu kaayauya ngiiiyara kiaara: Vaa Anutuuqaara kutaavaivee kiaavaivee, kiaaravai. Ngia ngiingii avaiyauvakidiri ta Yisuu Kirisiinna mmayaaya yoketaivaa iikiaunnavaivee kiaivaa kaanaivo vaivaara iya Anutuuqaata kua yoketaivaa kiaaravai. Ngia kaayau sikauyauvaa iyaata gioonna kiaapu vonaa mmuakiaayaatama kati mmiaivaara iya Anutuuqaata kua yoketaivaa kiaaravai. ¹⁴Itaama vainai pinaama Anutuuqo kati ngiiiyara

yoketaama yaata utiivaara iya ngiiyara yaaku varada varida ngiiyara pinaama mmuduuya ruaaravai. ¹⁵Anutuuqo ari Mmaapuuvaa kati ti mmuuvaa nnikiai ta innaata kua tida kua yoketaivaa kiaaravee. Ivo itaama kati ti mmuuvo ari vookaraivai vaivaara hama yopeema ta ivaara kua kiaaravee.

Pauruuso ari mmooriivaara kooyaa tiravai

10 ¹Na Pauruuso neenoo yamaa kua yamaa kua tiee ataa kua ngii giaa ngii minaravee. Vooyaano niyara tunoo: Ivo ti tasipama varuu suaivaki pata kua tioo boo ikiee tira vaidivai variravaivee, tiravai. Vooyaano niyara tunoo: Ivo ngeera voopi varuu suaivaki yaagueeqa kua tioo avaikaraira vaidivai variravaivee, tiravai. Iya itaa kua tuu vaidiivo neenoo Yisuu Kirisiiva nuufa vaidivai tirooma aduoo varuneema na yamaa kua yamaa kua tiee ataa kua ngii giaa ngii minaravee.

²Ngia ee-oo tikiai na ngiisi viee fai hama na kua yaagueeqaivaa ngii tinaravai. Gioonna kiaapu vooya tiyara kiaanoo: Mmatayaa diaa vaidiyaano mmatayaa diaa aataruuvaa mmoori iikiaanoo, kiaya na aikiooma kua yaagueeqaivaa iya tinaravai. ³Inna aikioo ta mmatayaa diai ya varidaata hama ta mmatayaa diaa yaata utiraivaugiataama yaata utida yaagueeqama mmoori varaunnavai. ⁴Vaidi mmatayaa diai rapuaara iida varida ngiari suru veeva tipaa ganifaiyauvaa varada vida yoosinna yaagueeqama diraiyaata rapidada iya yaatara kiaavai. Ivaa roosiima ta Anutuuqaa mmooriivaa yaagueeqama iida varida hama ta mmatayaa diaa suru veeva tipaa ganifaiyauvaadiri iikiaunnavai. Ta Anutuuqaa yaagueeqa ari vookaraivaadiri iikiaunnavai. Ta ivaadiri iida maisa aataruuyauvo yaagueeqama diiyauvaa fai ta yaatara kikio taikaanaravai. ⁵Unnakua unnakua kua kiada kooyaa ngiari kua mmi ngiari kua mmiira aataruuyauvaa ta yaatara kikio taikaanaravai. Gioonna kiaapuuya Anutuuqaa arinaima rikiaa aataruuvaa vooyaano ngiariyara mannaka tida ivaa ataa rira aataruuvaa ta aikiooma ooqoo tikio taikaanaravai. Mmuakiaa yaata utiraiyauvaa ta adida pikiada Yisuu Kirisiinna aataruuvaa nnaasu yaata utida iikiaunnavai. ⁶Na kiau kuaivaa ngia arinaima rikiaa ngii iikiatana iima taika kiki ngiikidiri vooya ni kuaivaa rikiaata yaataraiya ta irisai maisaivaa iya mmiaaraivaara teerakiaunnavai.

⁷Ngia mmaanai kooyaa ngii avuuyauvunu vaiyauvaa nnaasu taavaivee. Ngiikidiri vaidi voovono ariyara yaata utuoo tinoo: Na Yisuu Kirisiinna vaidivai variaunoo, tiinne? Itaama yaata utii vaidiivo kava ariyara tuqinnama yaata utuoo rikiaivee. Hama ivo nnaasu Yisuu Kirisiinna vaidivai varivai. Teetaatama Yisuu Kirisiinna vaidiya variaunnavai. ⁸Ti Udaanga Yisuu Kirisiiva ari mmooriivaara yaata utuoo nnutu varada iira yaagueeqaivaa ti mmiravai. Ngia innara iidada koovayaida variateeraivaara

ti mmiravai. Hama ta ngiiyara ooqoo tikiai ngia maisama variateeraivaara ti mmiravai. Ti Udaanga Yisuu Kirisiiva yaagueeqaivaa itaama ti mmiivaara na pinaama titiiyara mannaka kiauvaara hama na ni mmamma maisainoo. ⁹Na yanaiyauvaa ngiini fafaarakiaaduu vuuyauvaa hama ngia iyauvaa yaarida aatuukiateeraivaara na fafaairavai. ¹⁰Gioonna kiaapu voovoono fai tinara: Pauruuso yanaiyauvaa fafaaraikio tiisi nniiyauvo avaikarai kuayauvai tiisi nniivai. Ivo numa ti tasipama varikiai rikiada ta taunnano muaraagai vaidivai varikio inna kuaivo mmanna kuavaivee, tinaravai. ¹¹Fai itaa kua tinara vaidiivo arinaima rikiaivee. Ta ngieeradiri varida yanaiyauvaa fafaarakiaunnano kuaiyauvootama ta ngii tasipama varida iikiaariyauvootama mmuaakaraivai vaivai. Hama ari vookaraivai vaivai.

¹²Gioonna kiaapu vooya itaama ngiariiyara ta yoketaayavee kiau kiada ngiari nnuuuyauvaa ngiau yapaaneema ta iya roosiima titiiyara yaata utida variaunnannee? Ai mo hama iya ti roosiima mmuaakaraama variaavai. Iya ngiari variraivaugiataama varida ivaa teeda kiaanoo: Ta aikiooma variaunnanoo, kiaiya hama tinni ruaaya iya kumimaka tuanaaya variaavai. ¹³Hama mo ta titiiyara mannaka kiauunnaivo fai yaatarama vainaravai. Anutuuqo ni mmoori varaateera ti mmataama kioo tuu mmooriivaa ta varada ivara nnaasu fai ta titiiyara mannaka kiaravai. Ii mmoori ivaa ta iikiaannaivo vaa ngiisiaatama viravai. ¹⁴Ta ngiisi kuaanna suaivaki Anutuuqo tiyara atau yapa kioovaa hama ta hederaida vida titiiyara mannaka tiravai. Ta Anutuuqo ti mmataama kioovaki toosa hara ngiisi vida Yisuu Kirisiinna mmayaaya yoketaivaa ngii giaa ngii miravai. ¹⁵Anutuuqo tiyara atau yapa kioovaa hama ta vida hederaida ivaki vau mmooriiyauvaa vooya uuyauvaara ta titiiyara mannaka kiauunnvai. Hameetavee. Ngia Yisuu Kirisiinnara kutaavaivee kiaivo vakia roo vioo vioo pinaavai vakiaiveera ta faannaida varida ngiiyara mmoori varaunnvai. Anutuuqo atau yapa kioovaa aakiaivaki ta mmoori varaunnaivo vakia roo vioo vioo pinaavai vainai ¹⁶ta ngii pikiada vo mmata vo mmata variayasi vida mmayaaya yoketaivaa iya kiau mmiaaravai. Ta itaama iida ari vo vaidi voovoono tauraa vaa mmoori iivaki hama ta ivaki vida mmoori varada ivo vaa ii mmooriivaara titiiyara mannaka kiaravai. ¹⁷Ivaara Anutuuqaa kua fafaaraivo vainno tinoo: Gioonna kiaapu voovoono ariiyara mannaka tinaree kiau sa ariiyara mannaka kiaivee. Udaanga Anutuuqaa nnaasu mannaka kiaivee. Kua fafaaraivoono itaa kua tiivai. ¹⁸Udaanga Anutuuqo vaidi voovaara inna aikiooma vari vaidivaivee tiivo inna Anutuuqaa avuuvau yoketaa vaidivai varivai. Vaidi voovoono arinadiri ariiyara na yoketaa vaidivaivee tiivo Anutuuqaa avuuvau hama yoketaivai varivai.

Pauruuso unnakua aposorooya yaatareeravai

11 ¹Na kiisama yaata duunaano kua tirayaama tinai rikiada sa ni reeroo reemmoo tiraida teeda rikiadaata tirooma variatee.

Tirooma varida ni kuaivaa rikiaatee. ²Anutuuqo ngii haitatuuma too kaayauma ngiiyara yoketairaivaa roosiima na ngii haitatuuma tee kaayauma ngiiyara yoketaakiaunoo. Kiaatanna yoketaa tuanaa hama sabi nuairaivaa vaidiiya ngiaammuaui yoketaa voovai mmiaaraivaraa kua kiaa teerama kieeraivaa roosiima na ngiiyara kua kiaa teerama kiee Yisuu Kirisiinna mmuaa tuanaivaa ngii mmataama kieeravai. ³Na pinaama yaata utuaunoo. Yapaivo Evaanna iinno taanaree kiaa unnakua kiaa uuvaa roosiima vaidi vooya ngii unnakua kiaa ngii iida taaree kiaa tikiai ngia safuuma varida Yisuu Kirisiinnara yoketaama yaata utiraivaa pikieevooraivara na yaata utuauko ni mmuaararainoo. ⁴Ta Yisuu Kirisiinnara kua kutaivaa ngii giaa ngii miaannaivaa roosiima ari vo vaidi voovono Yisunnyaadiri mmataama kioo unnakua vooyauvai ngii giaa ngii muduu rikiada ngia makee tuduu ngiingii ausa mmuduuyaiyauvaa inna mmida inna kuaivaara kutaavaivee tiravai. Ta Mmannasa Yoketaivaaraata Yisunna mmayaaya yoketaivaaraatama ngii giaa ngii miaanna kuaivaa roosiima ari vo vaidi voovono ari vo mmannasaivaaraata ari vo mmayaayaivaaraatama ngii giaa ngii muduu rikiada ngia makee tuduu ngiingii ausa mmuduuyaiyauvaa inna mmida inna kuaivaara kutaavaivee tiravai. Ngia itaama iikiaivara na ngiiyara yaata utuauko ni mmuaararainoo.

⁵Itaa kua tira vaidiiyara ngia ngii yoketaikiai ti aposorooyavee tiraiyara na yaata utuauko hama ni yaataraavai. ⁶Na niniyara yaata utuauko kutaa ni tinniivo aikiooma kua oyaivaa varaikio ni avaivakidiri na kua oyaivaa kiauvo kua fannifaanniima kiauvasi. Ni tinniivo aikiooma kua oyaivaa varaivaara mmuakiaa suai na nuaina variee ita ataama ngii giaa ngii miau suaiyauvaki vaa ta kooyaa ngii vitaakiaunnavai.

⁷Na mmayaaya yoketaivaa ngii giaa ngii miaa suaiyauvaki hama na irisai mminnaiyauvaa vareeravai. Ngii nnutuuyauvo ngiau aapu vakiaiveeraivara na adiee variee mmoori vareeravai. Na itaama iikiau aataruuvo koonnai aataruvai na iiravainnee? ⁸Na ngii tasipama mmoori varee variaa suaivaki ngiari voopinnaa vaa ausa hanigieeraiya sikauyauvaa ni miravai. Hama na iya mmoori varaivaara iya sikauyauvaa ni miravai. Na ngii tasipama mmoori varaivaara iya sikauyauvaa kati ni muduu na mmuara vareeraivaa roosiima iya sikauyauvaa varee ngii mmoori vareeravai. ⁹Na ngii tasipama variaa suaivaki hama niisi vau mminnaiyauvaara hama na ngii yaparairavai. Maketoniaa varuu gionna kiau vaa ausa hanigiooyaano sikauyauvaa ni muduu na iyauvaadiri hama niisi vau mminnaiyauvaa vareeravai. Itaama hama na ngii yaparaira variaaneema fai yapooma mmuaikaraama hama na ngii yapara rinaravai. Na ngii yaparaino ngii mmuaararevoora hama na ngii yapara rinaravai. ¹⁰Yisuu Kirisiinna kua kutaivo ni aakiaivaki vaivaara na kua kutaavai ataa kua tiee ngii giaa ngii minaravee. Na itaama variee

hama mminnaara ngii yaparairaina kati mmoori varaivaara na niniyara mannaka kiaunoo. Na itaama niniyara mannaka kiau kuaivaa Akaiya mmataivau variaa gionna kiaapuuya rikikio hama vaidi voovoono yopeema atau rinaravai. ¹¹Mo na aaniira itaa kua kiaunnee? Hama na ngiiyara mmuduuya ruauvaaraina itaa kua kiaunnee? Hameetavee. Na ngiiyara mmuduuya ruauvaa Anutuuqo vaa taivai.

¹²Vaidi vooya ngiariiyara ta aposorooyavee tira vaidiiya sa iya ngiariiyara mannaka tida kiatee: Ta Pauruusainna mmooriivaa iikiaaneema iikiaunnavavee, kiatee. Sa iya itaa kua kiateeraivaara fai na nini mmooriivaa na makee kati ngiiyara iikiauneema mmannammanna itavai iina nnaasu varinaravai. ¹³Ii vaidi iya hama kua kutaa aposorooya variaavai. Unnakua aposorooya variaavai. Iya ngiari mmooriyauvaara unnakua kiaa kiada ngiari vookaraama mmooriyauvaa iida varida Yisuunnayaadiri yaadata rummua kiada kiaanoo: Ta Yisuu Kirisiinna aposoro tuanaayavee, kiaavai. ¹⁴Iya itaama iikiaivaara hama na nnikiaraakiaunoo. Mo Sataango ariinoo aikiooma aangeraa mmeekia teeraivaa hababainno mmooriivaa iivai. ¹⁵Ivaara fai inna mmoori vareera vaidiiya safuuma varira vaidiiya roosiima mmooriyauvaa iida kiara: Ta safuuma mmoori vareera vaidiyavee, kiaraivo inna hama nnikiaraakiateera kuavai. Iya taikeera suaivaki ngiari iikia mmooriyauvaa irisai maisiyauvaa fai safuuma ngiari varaaravai.

Pauruuso aposoro vaidivoonora tuoo kaayau mmuaararooavaa vareeravai

¹⁶Na tauraa kiau kua voovai na kava tinaravee. Sa gionna kiaapu voovoono niyara yaata utuoo kiaivee: Ivo yaata duuna vaidivaivee, kiaivee. Fai ngia itaa kua tida seeda mmooka hanigia ni miatee. Niyara yoketaakiatee. Fai ngia niyara yoketaikiai na kiisama niniyara mannaka tinaraivo vainaravai. ¹⁷Na itaa kua kiau kuaivaa hama Udaanga Yisuuvaano ni giaa ni mikiai kiaunoo. Yaata duunaano kua tirayaama na neneeno kua kiaunoo. ¹⁸Kaayau vaidiiya ngiari mmoori mmatayaa diaa iiraiyauvaara ngiari mannaka kiaaneema na niniyara mannaka kiaunoo. ¹⁹Ngia ngiingiiyara ta tinni yoketaayavee kiaa kiada koonnai kuaivaa ngii giaa ngii miaiya kuaiyauvaara ngii yoketaikiai iya tasipama variaavai. ²⁰Vooya ti mmoori varaateera ngii vitaaree kiaa kiada ngii mminnaiyavunudiri mmuara aataruuvaa iima rada ngii unnakua unnakua kiaa rada ngia iikiainaaree kiaa ngii iida teeda ngiiyara nniki rakaida ngii yaata rudauda varikiai teeda rikiadaata inna aikiooavee kiaa kiada variaavai. ²¹Ngia itaama iikiaivaara kua voovai na niniyara mmataama kiee kiaunoo: Ni mmama maisainoo. Ta ngii tasipama variaanna suaivaki ta muaraagama varidara tida hama yopeema itaama ngiiyara iiravaivee, kiaunoo.

Iya hama aatuuraida vo aataru voovaara ngiariiyara mannaka tikiai mo neetama ivaara aikiooma niniiyara mannaka tinaravai. Na itaa kua kiauvo yaata duunaira vaidiaano tirayaama na kiaunoo. ²²Iya ngiariiyara ta Eporai kuaivaa kiaunnayavee kiaannee? Mo neeta Eporai kuaivaa kiau vaidivai. Iya ngiariiyara ta Isarairaa vaidiyavee kiaannee? Mo neeta Isarairaa vaidivai. Iya ngiariiyara ta Aaparahaamaa oyaivakidiri diitaunnayavee kiaannee? Mo neeta Aaparahaamaa oyaivakinnaa vaidivai. ²³Iya Yisuu Kirisiinna mmoori varaa vaidiyannee? Mo na yaata duuna vaidiivaa roosiima ataa kua tinaravee. Na Yisuu Kirisiinna mmooriivaa varauvoono iya yaatarauvai. Na yaagueeqama kiee mmooriivaa varaivo na iya mmoori varaivaa yaatareeravai. Vaidiia na Yisuunna mmoori varaivaara kiaa kiada oovi nnauvaki airineetu ni yapa kioodoo na varaivoono iya varuuyauvaa yaatareeravai. Vooyaano kaayauneetu ni ripuuduu vooyaano kaayauneetu ni ruputuduu na putueenana rkieennaata variravai. Na itaama variaivo iya itaama varuuvaa yaatareeravai. ²⁴Yaaku saineetu Yutayaa vaidiia yeenaivaadiri ni ripiikiaiivo vo vaidivai yuku yaaku taika kioo vo vaidivai yaakuuvaitana yuku saivai saivakidiri taarama taaramaneetu (39) vairavai. ²⁵Roomaa vaidiia taaravoomaneetu buaagaivaadiri ni ripiiravai. Mmuaaneetu vaidiia sikauyauvaadiri habati kiada ni riravai. Taaravoomaneetu siipaiyauvaki na variaaduu nnooriivo siipaiyauvaa rummua ruvuvarata kioodoo nnoori varaivau variravai. Vo suai ikiannaivaata heenaivaata vara kuainnama kiee na nnoori varaivau siipa sagaivau variaaduu sabisaabi ni varoo nuairavai. ²⁶Makemakee na ngieera vo yoosinna vo yoosinnaiyauvaki nuaina variaa suaiyauvaki nnooriyauvo hainno ni ruputu fannifaannuuduu mmuara furai vaidiia ni ruputida ni mminnaiyauvaa mmuara varaaree kiaa uuduu ni seena Yutayaiya ni ruputuaara uuduu ngiari voopinaiyaatama mmuaikaraama ni ruputuaara iiravai. Na nnau yoosinna pinaa aakiaiayauvaki nookiaaduu vaidiia ni mmaara kuaivaa tida ni ruputuaara uuduu na mmanna mmata hama vaidiaatauyauvunu nookiaaduu maisa aataruuvo niisi nnuduu ni putuatauduu na maisama nuaina variravai. Na siipaivaki karee nnoori pinaivau vee variaaduu nnooriivo ni ruputuataama uuduu gioonna kiaapuuya unnakua unnakua tida tunoo: Ti seenavaivee, kiaa kiada ni ruputuaara iiravai. ²⁷Na pinaa mmooriivaa nniki vata vatama kiee yaagueeqama kiee varee airineetu na mmoori varee variee heenaiyauvaki hama na vuru vairavai. Vo suai vo suai ni yeenna rauduu ni nnoori rauduu airineetu hama ni yeennaatauduu hama ni nnaunnaatauduu hama ni uyira rairaatauduu na kati variravai. ²⁸Itaama vauduaata vo yoosinna vo yoosinna vaa ausa hanigiada Anutuugaara nuunakiaiayara na haitatuunaraivaara mmuakiaa suai na iyara yaata utuauko ni mmuaararainoo. ²⁹Fai gioonna kiaapu voovoono Anutuugaa

aataruuvaara inna mmuaararano pinaama muaraagama varinai neeta innara boo tie inna mmuaararavaa varaanaravai. Fai gionna kiaapu voovoono haruruoo mminnamminnaa maisaivaa varano ni ausaivo pinaama mmuaararaanaravai.

³⁰Fai na niniyara mannaka tinaree tie na Anutuuqaa mmooriivaa varaukai ni nnammutuuiya ni nnutuuvaa varadu yapa kiada niyara muaraagavaivee kiaivaara na niniyara mannaka tinaravai. ³¹Udaanga Yisuunna Koonna Anutuuqaara ta tupatupaa kiaunnao: Ivo yoketaavaivee, kiaunnaivoono arinaima too rikiaivai. Na itaa kua kiauvo hama na unnakua kiaunoo. ³²Na Damasakuusa variaa suaivaki kieeta vaidiivaa Ariteenna nnoonna vaidiivoono ari rapira ngiaammuauya titooduu sikau vagiaamunna keegiaiyauvaki ni mmaara suriravai. ³³Surida varuduu ni seenaiya vagiaamunna tabaangaidaadiri sookuya utua pinaa voovaki ni rummua kiada tapuka yeenavvaa haru kiada utida mmaanai reemma kiooduu mmataivau tuma ruee na nene taivau viravai.

Pauruusoono ari avu tinniivo hanigiooduu toovaara tiravai

12 ¹Na yaata utuee rikiauko niniyara na mannaka tiraivo hama yoketaikio hama kaanaivo vaivai. Itama vaikiainnaata na vootama kava niniyara mannaka kiaunoo. Ni variraivaara ngia arinaima teeda rikiaateeraivaara na niniyara mannaka kiaunoo. Aa kua aavaa na ngii giaa ngii minaravee. Na ni avu tinniivo hanigiooduu na tee rikiaa kuaivaatama Udaanga Yisuu Kirisiiva ivakidiri ni giaa ni muduu na tee rikiaa kuaivaatama ngii giaa ngii minai rikiaatee. ²Vaa na ausa hanigia kiee Yisuu Kirisiinna vaidivai variaaduu rikioo Anutuuqo ni vitoo ngiau aapu aruoo tuanaivaki ni yapa kieeravai. Ii suai ivakidiri na yaaruauko nuanu yaakuuvaitana yukukidiri taarama taarama nuanuudo vaa taika kiaivai. Iqii suai ivaki na kooyaa ni mmammaivaata ngiau aapuuvaki viravainnee? Vara ni avu tinniivo hanigiooduu na taivaa roosiima ngiau aapuuvaki viravainnee? Hama na tauvai. Anutuuqoono nnaasu taivai. ³Na kava ngii giaa ngii minai rikiaatee. Vaa na tauvai. Anutuuqoono ni vitoo ngiau aapu yoosinnaivaa nnutuuvo Paratiisa ivaki ni yapa kieeravai. Na kava tinai rikiaatee. Na kutaa ngiau aapuuvaki viravainnee? Vara ni avu tinniivo hanigiooduu na taivaa roosiima ngiau aapuuvaki viravainnee? Hama na tauvaivee. Anutuuqoono nnaasu taivaivee. ⁴Na ngiau aapuuvaki viee ari vookarau kuaivaa hama yopeema kooyaa tinara kuaivaa na rikieeravai. Hama yopeema vaidiivo rikioo kiataira kuavai na rikieeravai. ⁵Na itaama ngiau aapu viee taivaara fai na aikiooma niniyara mannaka tinaravai. Fai hama na nene iikiauvaara niniyara mannaka tinaravai. Hama aaniivaara na niniyara mannaka tinaravai. Na Anutuuqaa mmooriivaa varaukai ni nnammutuuiya ni nnutuuvaa varadu kiaivaara nnaasu fai na niniyara mannaka tinaravai.

⁶Kutaa na niniiyara mannaka tinaree tiee na kua kutaivaa ngii giaa ngii minaraivaara hama na yaata duuna vaidivai variauvai. Gioonna kiaapuuya safuuma na iikiauvaa teeda na kua kiauvaara rikiada na iikiauvaugiataama na kua kiauvaugiataama safuuma niyara yaata utuateeraivaara na hama niniiyara mannaka tinaravai.

⁷Na ari vookara ari vookaraiyauvaa tauvaara na niniiyara nnoonnavavee kiataavai. Anutuuoqoono sa na itaa kua kiaiveeraivaara mmamma nniitareera maisauvo niyaa vauvaara ee-oo tiravai. Ii nniitareera maisa ivaa Sataango ni mmammaivau yapa kioodoo vaududuu na hama niniiyara mannaka tinaravaara Anutuuoqaa avaivaura niisi vairavai. Vauvo mmannammanna homo niisi vainoo.

⁸Na taaravoomaneetu Udaanga Yisuu Kirisiinnaata kua tiee yaaku varee mmuaararouvaa niyaadiri rugaiveeraivaara na yaaku vareeravai.

⁹Yaaku varaaduu ivo sai ni tunoo: Na i tasipama variee aiyara kati yoketaama yaata utuee varinai a aikiooma varinaravai. A muaraagama varianna suaivaki na yaagueeqama i tasipama varino ni yaagueeqaivaa kaanaivo kooyaa vainaraivaara na itaa kua kiaunoo. Ivo itaa kua tuuvaara mmuaararavai niisi vaiki ai na muaraagama variauvaara na niniiyara mannaka tiee sirigakiaunoo. Yisuu Kirisiinna yaagueeqaivo niyaa rummua apu kioo vainno ni tuqinnanai na ivaa rikiaanaraivaara na niniiyara mannaka tiee sirigakiaunoo. ¹⁰Na Yisuu Kirisiinna mmoori vareera vaidivoonora tiee na ni mmammaivo muaraagaikiainnaata variaukai iya maisa kua ni kiaani na variauko ni mmuaararaiyki ai iya ni ruputida itaida variaavo ari vookara ari vookarai mmuaararaiyauvo niisi vaikiainnaata na inna aikioovavee kiaa kiee yoketaama variauvai. Na ni mmammaivo muaraagaikiainnaata variauvai suaivaki na yaagueeqama variauvaara na itaa kua kiaunoo.

Koridii variaiyara Pauruuso pinaama yaata utuoo tiravai

¹¹Ngieenoo niyara mannaka kiataavai vaikiainnaata na neneenoo niniiyara mannaka kiauvo inna yaata duunaano tirayaama na kiauvai. Ngieenoo hama niyara mannaka kiaivaara na itaa kua kiauvai. Na kutaa kumina vaidivai variaukai rikiada ngia vo vaidi vooyara ngii yoketaiki ai ti aposorooyavee ki ai ya na yaata utuukai hama iya ni yaataraavai.

¹²Aposoroo tuanaiya iira mmooriyauvaa na ngii nuuna aakiyaiyauvaki yaaagueeqama kiee iikiaaduduu rikiada ngia tooduu kooyaa vairavai. Na Anutuuoqaa mmoori ari vookara ari vookarau yoketauyauvaa iikiaaduu ngii avuuyauvunu diitooduu ngia tooduu kooyaa vairavai. ¹³Ngia aaniira ngiari voopinna voopinnaaya Anutuuoqaa nuunama variraiyauvaara yaata utida kiaanoo: Ti yaataraavavee, kiaannee? Mo na iya tasipama mmoori varaa suaivaki iya sikauyauvaa ni muduu na vareeravai. Na ngii tasipama mmoori varaa suaivaki hama na ngii sikauyauvaa varaivaara

ngia itaa kua kiaanree? Boo, na hama ngii yaparakiavaara na koonnama iiravainnee? Sa ivaara yaata utiraida ngii ausaiyauvaa ni miatee.

¹⁴Na taaraneetu ngiiisi viee aanna na taaravoomaneetuuvau ngiiisi kuanara teerataaraina variaunoo. Fai na ngiiisi viee mminnaara ngii yaparaino ngii mmuaarareevoora hama na ngii yaparainaravai. Hama na ngii sikauyauvaa varaanaraivaara mmoori varauvai. Ngia yoketaama variateeraivaara na mmoori varauvai. Mo kutaa kuavai. Hama nnaakaraiya mmoori varada sikau mminnaiyauvaa varada ngiari kaano kooya mmiaavai. Ngiari kaano kooyaano mmoori varada sikau yeenna mminnamminnaiyauvaa ngiari nnaakaraiya mmiaavai. ¹⁵Ngia ausa hanigiada yoketaama variateeraivaara na niisi vai mminnaa mmuakiaayauvai kati ngiiiyara ni yoketaivaara kagaari kiee ni variraivaatama ngiiiyara yapaanarivo inna ni yoketaunoo. Fai na itaama iina ngiiiyara pinaama mmuduuya rinai ngia irisai kiisama niyara mmuduuya ruarannee?

¹⁶Inna aikioo itaama vaikiai vaa ngia rikiaavai. Na ngiiisi kuaa suaivaki hama na mminnaiyauvaara ngii yaparakiavaara hama ngii mmuaarareeravai. Mo vooyaano kiaanoo: Ivo ti unnakua kuaa kioo ti iinno taanaree kuaa kioo ta sikauyauvaa yapaateera tiravaivee, kiaavai. ¹⁷Ai mo dataama na itaama iiravainnee? Na vaidi vooya ngiiisi titaaduu vuuyaano ngii unnakua kuaa kiada itaama iiravainnee? ¹⁸Mo na yamaa kua yamaa kua Titiinna kiaaduu ngiiisi viravai. Na inna seena vaidi ausa hanigioo voovaatama inna tasipama titaaduu viravai. Mo Titiiva ngiiisidiri ngii unnakua kuaa kioo mminnaiyauvaa vareeravainnee? Hameetavee. Neeta ivootama mmuaa ausa mmuaa vuatinnivai varada mmuaavaugiataama mmoori vareeravai.

¹⁹Ti seena ta ngiiiyara mmuduuya ruaunnaiyaso, ta yanaivau fafaara raanna kuaivaara ngia yaata utida tunoo: Ti avuuyauvunu ngiariiyaroo tida itaa kua kuaavaivee, kuaa ngia yaata utuaannee? Ai hameetavee. Yisuu Kirisiiva tiiki variivaara ivo tiine tiineema nnaasu ta kuaivaa tida Anutuuqaa avuuvau mmuakiaa mmoorivai ta iikiaunnaiyauvaa ta ngiiiyaroo tida iikiaunnava. Ngia yoketaama varia rada vidada nnaagiai ngia yaagueeqama variaaraivaara ta iikiaunnava. ²⁰Ngia yoketaama variaaraivaara ni taatainai na ngiiisi viee ngii teenai ngia koonnama ari vookaraama varivoora na pinaama yaata utuauko ni pirisainoo. Na ngiiisi viee ngii tasipama yoketaama varinarivaara na ni ngii taatainai na ngiiisi viee ngii tee ngii tino ngii maisaivoora na pinaama yaata utuauko ni pirisainoo. Na ngiiisi viee ngii teenai rikiada ngia ngiingiiita ngiingiiita buaaru tida varida ngiingii yaatara ngiingii yaatara kiaivaara ngii nnannateenai varida ngiingiiiyara ngiingiiiyara nnaasu yaata utuaaravai. Yaata utida varida ngiingii seenaiyayaadiri koonnama yaata utida unnakua tida varida iyara murumuru tida varida

ngiingiiyara mannaka tida koonnakaannama varivoora na pinaama yaata utuauko ni pirisainoo. ²¹Fai na kava ngiisi vino Udaanga Anutuuqo ni tinai ngii avuuyauvunu ni mmamma maisaivoora na pinaama yaata utuauko ni pirisainoo. Ngiiikidiri vooyaano nnaaru mminnamminnaa maisaiyauvaa varaiya homo maisama yaata utida sabi nuaida ngiari mmammaiyauvaara nnaasu yaata utida makemakee sabi nuaira aataruuvaa iida varida ngiari yaata utiraiyauvunugiataama nnaasu varida hama ii aataru iyauvaara yaata utida mmooka hanigia mmida variaiyara na yaata utuaunoo. Na ngiisi vee iya teeno ni ausaivo kaayauma ni mmuaarareevoora na pinaama yaata utuauko ni pirisainoo.

Pauruuso nnaagiai kua tioo yaagueeqama variateera tiravai

13 ¹Na taaraneetu ngiisi vee aanna na taaravoomaneetuvau ngiisi kuanara iikiaunoo. Anutuuqaa kua fafaaraivo vainno tinoo: A kua pinaana vaidiivaa yapaanaree tiee taaramanee taaravooma vaidiido vaa ivo tomeda iivaa taidaatama vatee kiee inna yaparakianee. Kua fafaaraivo itaa kua tiivai. ²Ngia nnaaru mminnamminnaa maisaiyauvaa varooyaatama ngia mmuakiaa voonaatama na taaraneetu ngiisi kuaa suaivaki ngii giaa ngii miaa kuaivaa aanna na ngieeradiri variee kava ngii giaa ngii miee ataa kua tinai rikiaatee. Fai na kava ngiisi vee ngii mminnamminnaa maisaiyauvaara ngii tinai rikiaada ngiiikidiri tomeda iikiaiya fai kutaa irisai maisaiyauvaa varaaravaivee. ³Fai na itaama iino rikioo Yisuu Kirisiiva ni giaa ni mikiai na kua kiauvo kooyaa vainaravai. Yisuu Kirisiiva ngii mminnamminnaa maisaiyauvaara safuuma irisaiyauvaa ngii minaree tuoo hama muaraagama iinno ngii mivai. Ngii nuuna aakiaiayuvaki yaagueeqama iinno varivai. ⁴Kutaa nnaaru ivo vaidivai varioo muaraagama uduu rikiaada iya yatari sagaivau inna haara kieeravai. Aanna makee Anutuuqaa yaagueeqaivaura hara kioo varinoo. Teeta ivo tiiki vari vaidiyara tida mmuaikaraama muaraagama variaunnao. Aanna ta inna tasipama Anutuuqaa yaagueeqaivaura hara kiada varida ngiiiyara mmooriivaa iikiaravai. ⁵Ngia ngiingii aakiaiayuvaki tuqinnama taatee. Ngia Anutuuqaara kutaavaivee kiaa aataruuvau da ngia hara kiada variaannee? Tuqinnama ngiingiiyara yaata utida rikiaatee. Mo vaa ngia rikiaavai. Yisuu Kirisiiva ngii aakiaiayuvaki varinoo. Mo vara ngia ngii aakiaiayuvaki taavo hama variinnee? Vara ngia kati unnakua kiaa kiada kutaavaivee kiaannee? ⁶Fai ngia ngiingii aakiaiayuvaki itaama teekio too Yisuu Kirisiiva kutaa varinai ta inna mmooriivaa kutaa varaunnaivaa kaanaivo kooyaa vainai ngia ivaa taaraivaara ta yaata utuaunnao. ⁷Sa ngia koonnama variateeraivaara ta Anutuuqaata kua tida yaaku varaunnao. Ti mmooriivaa kaanaivo kooyaa vainaraivaara hama ta itaama yaaku varaunnao. Ngiiikidiri vooyaano kiaanoo: Iya

mmooriivo fanniinaravee, kiaaniaata ngia safuuma variateeraivaara ta Anutuuqaata kua tida yaaku varaunnao. ⁸Hama yopeema ta vo aataru vo aataruuvadiri iida kua kutaa aataruuvaa uuda rammuaaravai. Ta kua kutaa aataruuvaa nnaasu iida variaaravai. ⁹Ta muaraagama variaunnani ngia yaagueeqama variaivaara ti yoketaano. Ngia Anutuuqaa aataruuvaa iidada arinaima teeda koovayama kiada variateeraivaara ta yaaku varaunnao. ¹⁰Ivaara na ngieeradiri variee aa kua aayauvaa fafaarakiaunoo. Ngia koonnama variaivaara na ngiisi viee Udaanga Yisuu Kirisiiva ni tiki ai na inna yaagueeqaivaura ngii tino ngii ausa mmuaarareevoora na ngieeradiri variee aa kua aayauvaa fafaarakiaunoo. Yisuu Kirisiiva ni tiki ai na inna yaagueeqaivaura kiau kuaivaa na kiau vai. Na hama ngia Anutuuqaa aataruuvaa pikiaateera kuavai kiau vai. Ngia inna aataruuvaa iidada koovayaida variateera kuavai na kiau vai.

¹¹Ni seenayaso, ni kua nnaagiaivaa na tinai rikiaatee. Yoketaama variatee. Ngia Anutuuqaa aataruuvaa iidada arinaima koovayaida variaaraivaara yaagueeqama mmoori varaatee. Na ngii giaa ngii miao kuaiyauvaa arinaima rikiaatee. Ngiingiiyara ngiingiiyara mmuaa ausa mmuaa tinnivai varada ausa nuufa tasipama variatee. Fai ngia itaama iikio Anutuuqo mmuduuya rira ausa nuufa nakaaraivoono ngii tasipama varinaravai.

¹²Ngia ngiingii seenaiya yaaku rumisida iyara yoketaakiatee.

¹³Anutuuqaa gionna kiaapu aavakinnaa mmuakiaaya ngiiyara yaata utida boo kiaavai.

¹⁴Ti Udaanga Yisuu Kirisiiva kati gionna kiaapuuyara yoketaama yaata utiraivootama Anutuuqaa mmuduuya riraivootama Mmannasa Yoketaivo ngii aakiaiyauvaki varikiai vaa ngia ivaara arinaima rikiaivootama mmuakiaaya ngii tasipama vakiaivee.